

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXVI.

Sobota, 30 marca 1935 r.

Nr. 88

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec
Piłsudskiego 4. Telefony: Red. 64, Adm. 75.

P.K.O. 302.712

Opiata poczt. uiszczona ryczałtem.

Prenumerata miesięczna z odnośnikiem do domu i przesyłką pocztową **2.50** zł.

KTO JESZCZE NIE PRENUMERUJE „KURJERA ZACHODNIEGO”

TEN TRACI WSPANIAŁĄ OKAZJĘ ZDOBYCIA WŁASNEJ BIBLIJOTEKI

Wszyscy P.T. Prenumeratorzy „Kurjera Zachodniego“, którzy zgóry do 5 kwietnia 1935 r. opłacą pełną prenumeratę (zł. 2.50) K. Z. za kwiecień 1935 roku, a nie mają zaległości za poprzednie miesiące — otrzymają bezpłatnie

PREMJJE KSIĄŻKOWE

Ze względu na znaczne koszty książek, premje książkowe otrzymają tylko ci **starzy i nowi** prenumeratorzy K. Z., którzy opłacą koszt manipulacyjny w kwocie **20 groszy** za książkę. Prenumeratory przagnący otrzymać premję, zechcą nadesłać obok zamieszczony wypełniony kupon wraz z opłatą pod adresem Administracji Kurjera Zachodniego Sosnowiec, Piłsudskiego 4, względnie za pośrednictwem naszych oddziałów, lub kolporterów. Kupony można również przysłać przez roznosieli, pocztą i posłańców. W ten sposób za 20 groszy każdy prenumerator, opłacający prenumeratę zgóry, będzie miał okazję wzbogacić co miesiąc swoją bibliotekę o jedną wartościową książkę.

Kupon na premję książkową za m-c kwiecień 1935 r.

Imię i Nazwisko . . . . .
Adres . . . . .
Gazetę otrzymuję przez . . . . .
Prenumeratę za miesiąc kwiecień 1935 r. uiszcilem — załączam 20 groszy na koszty manipulacyjne.

OCZY FRANCJI ZWRÓCONE NA POLSKĘ

Co myśli Polska o zbrojeniach niemieckich?

PARYŻ, 29.3. Cała opinia francuska znajduje się pod przytłaczającym wrażeniem rewelacji berlińskich. Odwołują się one doniosłom echem w rozmowach i wywołują również wpływ na politykę wojenną. Opinia jest przejęta do głębi agresywną polityką Rzeszy i ze wszystkich stron rozlegają się żądania, aby rząd podporządkował całą swą akcję sytuacji wojennej, uważanej za najbardziej krytyczną od dnia zakończenia wojny.

Naogół wiążą min. Edena w Moskwie nie budzi tu sensacji. Opinia francuska jest przekonana, że polityka zagraniczna Sowietów jest dziś całkowicie na usługach pokoju i dlatego stanowi osany element we współnauce narodów europejskich. Politykę tę należy bez zastrzeżeń popierać i wyzyskać ją w dziele stabilizacji porządku na kontynencie. Sowiety wietyko, że nikomu nie grożą, lecz same są śmiertelnie zagrożone i gdyby były pokonane w wojnie z Niemcami, wydzierżanie to byłoby równoznaczne z Sachową i poprzedziłaby może nowy Sedan. W sumie refleksje francuskie są następujące: Angażować się po stronie Rosji sowieckiej jest dziś rzeczą ryzykowną, nie angażować się, znaczy zapomnieć o Sarlowie i Sedanie.

Imuzej ma się sprawa z Polską. Jest ona dla Francji wielką niewiadomą, zagadką intrygującą. Mnożą się ambulatory o Polsce, mnożą się zwłaszcza pytania o do orientacji polskiej polityki zagranicznej i zale na brak światła z Warszawy.

W „Figaro“ hr. d'Omesson formuluje znowu „Questions a la Pologne“. Dają się one streścić w jednym pytaniu: Co myśli Polska o zbrojeniach niemieckich, zwłaszcza po ujawnieniu przez Hitlera niepoimnych ambicji ekspansyjnych na wschodzie?

Analogiczne pytanie stawiają: Pentiaux w „Echo de Paris“ i Bensus w „Journal des debats“.

Pisanz polityczny tej miary co Manryay Pemet, brat obecnego ministra sprawiedliwości, zamieszcza w „Capitallu“ artykuł, w którym twierdzi, że przeciwko Hitlerowi Francja skupić może obecnie dookola siebie wszystkie kraje Europy jedynie z wyjątkiem Polski i Węgier. Pemet jest przekonany, że Hitler przygo-

tuje wojnę nie przeciw Rosji lecz przeciw Francji. Z wielkich np. budowanych ostatnio dróg strategicznych w Niemczech prowadzą wszystkie do granicy francuskiej i szwajcarskiej. Więc też zdaniem jego — Francja nie powinna walczyć się w wybozse swej osi obronnej, której jeden koniec winien oprzeć się o Rzym, a dru-

Demonstracja parlamentu francuskiego

PARYŻ 29.3 (Tel. wł.) Dzisiejsze nocne posiedzenie izby deputowanych, które miało być ostatnim w tej sesji, poczem izba miała rozpocząć ferie, skończyło się zgola nieoczekiwanie i sensacyjnie.

Izba załatwiła szereg ustaw, będących na porządku dziennym, gdy w sprawie polityki zagranicznej zabrał głos znany poseł prawicowy Franchin Bouillon.

Wystąpił on bardzo ostro przeciwko rezolucji, przewidującej ferie parlamentu do 28 maja, wskazując na niebezpieczeństwo, grożące Francji ze strony Niemiec.

Niemcy — twierdził mówca — wypo-

gi... o Moskwę.

Sytuacja międzynarodowa wydaje się Francuzom tak poważnie zagrożoną, że niektórzy, jak Bensus i Pentiaux uważają, iż nie należy czekać do 14 kwietnia na rozmowy włosko - francusko - angielskie, lecz że należy za wszelką cenę przyspieszyć termin konferencji w Stresie.

Wiedzieli wojnę Europie. Parlament musi dbać o bezpieczeństwo kraju. Trudności w polityce zagranicznej są tak wielkie, że parlament musi pracować. Parlament nie może rozpocząć ferij, wiedząc, w jakim stanie obrony znajduje się Francja. Sytuacja podobna jest do tej, jaka istniała w 1914 r. Istnieje to samo niebezpieczeństwo wojny.

W głosowaniu przeciwko rezolucji się izby na ferie padło 362 głosów, przeciw 238 głosów.

Tak więc, izba deputowanych, jak i senat obradować będą nadal bez przerwy.

Ambasador Lipski u min. v. Neuratha

BERLIN 29.3 Ambasador Lipski przyjechał był wczoraj przez min. von Neuratha, który zakomunikował przebieg rozmów z ministrem Simonem i Edenem oraz poinformował ambasadora o sytuacji politycznej, jaka się po wizycie angielskiej w Berlinie wytworzyła.

Poócz tego przyjechał był również w tym

samym celu ambasador francuski i ambasador sowiecki, dziś zaś ambasador włoski. Ze źródeł sowieckich informują, że minister von Neurath odbył z ambasadorem sowieckim posatem dłuższą rozmowę na temat stosunków niemiecko - sowieckich. W tutejszych kołach dyplomatycznych fakt ten jest żywo komentowany.

ZAPRZYSIĘŻENIE GABINETU PUŁK. SŁAWKA

Prof. Kozłowski poświęci się pracom naukowym

WARSZAWA, 29.3. (PAT). W dniu 29 km. w godzinach południowych w prezydium Rady ministrów odbyło się pożegnanie przez urzędników premiera prof. dr. Leona Kozłowskiego oraz powitanie premiera płk. Walerego Sławka.

WARSZAWA, 29.3. (Tel. wł.) Dziś o godz. 17 odbyło się na Zamku zaprzysiężenie nowego gabinetu.

Po zaprzysiężeniu gabinetu odbyło się pod przewodnictwem premiera Walerego Sławka pierwsze posiedzenie Rady ministrów.

Na posiedzeniu tem Rada ministrów uchwaliła w związku z wejściem w życie z dniem 1 kwietnia rb. dekretu o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy nowy statut Funduszu Pracy. Poza tem Ra-

NOWY PREMIER
pułkownik Walery Sławek.

da ministrów powzięła uchwałę, na podstawie której minister skarbu wyda w najbliższych dniach rozporządzenie wykonawcze do ustawy o wewnętrznej pożyczce inwestycyjnej.

WARSZAWA, 29.3. (Tel. wł.) Prof. Leon Kozłowski ma zamiar udać się na kilkumiesięczny wypoczynek, ażeby następnie od nowego roku szkolnego poświęcić się całkowicie pracom nauczycielskim i naukowym, piastuje bowiem katedrę archeologii na uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

W restauracji
RYSZARDA SZCZERKA
urządza się

ŚWINIOBICIE

dnia 30, 31 marca i 1-go kwietnia 1935 r.
na które uprzejmie zapraszam Sz. Klientelę

Z poważaniem
RYSZARD SZCZERKA
Mistrz sztuki kulinarnej.

Nowy film Z KIEPURA

BERLIN, 29.3. Jan Kiepura rozpoczął wczoraj w atelier Ufa w Tempelhofie zdjęcia do nowego filmu. Istotnego tytuł brzmi „Kocham wszystkie kobiety“. Partnerką jego jest nowa gwiazda ekranu niemieckiego, Inna Linn.

NOWE DROGI I NOWE MOSTY

ZAPOWIADA MIN. KOMUNIKACJI

Jeden z dzienników warszawskich zawiera ciekawy wywiad z wicemin. inż. Piaseckim o wielkim planie robót drogowych.

— Program robót drogowych — wyjaśnił wicemin. Piasecki — obejmuje uporządkowanie i zaopatrzenie w ulepszone nawierzchnie traktów komunikacyjnych, posiadających najintensywniejszy ruch drogowy i przechodzące przez główne ośrodki życia gospodarczego i znaczenia ogólnopolskiego, strategicznego, gospodarczego, międzynarodowego i turystycznego o ogólnej długości około 1200 km kosztem około 92 milj. zł. A mianowicie: 1) Warszawa — Poznań w kierunku na Berlin, 2) Warszawa — Kraków — Zakopane — Morskie Oko (Czechosłowacja), 3) Warszawa — Częstochowa — Zagłębie Dąbrowskie i Śląskie, a w dalszym ciągu przez województwo Śląskie, gdzie drogi ważniejsze są już uporządkowane (połączenie z Pragą i Wiedniem), 4) Warszawa — Łowicz — Łódź — Pabjanice — Zduńska Wola — Kalisz, droga o najbardziej intensywnym ruchu, łącząca okręgi wybitnie przemysłowe.

Jednocześnie będzie prowadzona budowa ulepszonej nawierzchni na całym szeregu odcinków, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie większych miast, jak Warszawa — Łódź — Kraków — Poznań — Lwów — Toruń — Gdynia — Lublin — Stanisławów, a to celem zatrudnienia jak największej ilości bezrobotnych. W najbliższych dwu latach budowa nowych dróg obejmie 320 km.

— Jakiej inwestycji są przewidziane w dziedzinie budowy mostów?

— W okresie dwóch lat zamierzamy wykonać:

Most kolejowo - drogowy w Ploczku, mający niezmiernie ważne znaczenie zarówno dla ruchu kolejowego jak i drogowego.

Most przez Wisłę we Włocławku, gdzie rozpoczęto już na warunkach kredytowych budowę filaru i przyczółków tego mostu.

Most przez Dniestr w Zaleszczykach, gdzie istniejący przed wojną most żelazny, łączący Polskę z Rumunią, został zniszczony wskutek działań wojennych. Odbudowa tego mostu ma ważne znaczenie gospodarcze i turystyczne dla komunikacji z Rumunią.

— Z jakich źródeł pokryte będą wydatki na realizację tych zamierzeń?

— Realizacja dwuletniego programu jest oparta przede wszystkim na przeznaczeniu z pożyczki inwestycyjnej kwoty 50 milj., następnie na jak największym uwzględnieniu działań

ności Funduszu Pracy w planie robót drogowych. Co się tyczy wykorzystania świadczeń w naturze, to nie tylko nastąpią one w postaci szarwarku, lecz także w charakterze świadczeń ludności, otrzymywanych w zamian za zasłki w zbożu, mące i soli i jako odrabianie zaległych podatków.

Przewidywane są też wpływy z operacji finansowych, które będą ustalane w porozumieniu z Ministerstwem skarbu. Jedną z takich operacji finansowych będzie wykonanie robót drogowych na terenie częstochowskim i krakowskim, opłacane w górnym z naszych kopalni.

ROBOTY DROGOWE W ZAGŁĘBIU

Jak niedawno nadmienialiśmy, w roku bieżącym wykonana zostanie na terenie powiatu Bedzińskiego dalsza serja nawierzchni klinkierowych na drogach publicznych.

Obecnie klinkiernia w Gródkowie

otrzymała z Ministerstwa komunikacji stosowne zlecenie i w przyszłym tygodniu, o ile pozwolą na to warunki atmosferyczne, rozpocznie się roboty. Nawierzchnia klinkierowa zostanie ułożona na drodze z Sosnowca do Wojkowic Kościelnych, na drodze od elektrowni w Małobądzu do Gzichowa i ulica Legionów w Dąbrowie. Ogółem w roku bieżącym przybędzie w naszym powiecie 12 km. nawierzchni klinkierowej.

INSPEKCJA ROBÓT.

W poniedziałek dnia 1 kwietnia r. przyjeżdża do Zagłębia naczelnik Ministerstwa komunikacji inż. Nowakiewicz na inspekcję robót drogowych, wykonanych w roku ubiegłym na rachunek Ministerstwa komunikacji i Częstochowskiego i celem poinformowania się na miejscu o stanie i warunkach robót drogowych, które mają być wykonane w roku bieżącym z funduszu tegoż Ministerstwa.

Min. Eden w Moskwie

Rozmowy odbywają się w serdecznej atmosferze

MOSKWA, 29.3. (PAT). Agencja TASS donosi: W dniu 28 marca Litwinow wydal obiad na cześć ministra Edena. W obiedzie wzięli udział wszyscy komisarze ludowi sowieccy, członkowie ambasady brytyjskiej itd. Litwinow wygłosił przemówienie powitalne, podkreślając, że przyjazd Edena jest niewątpliwie wypadkiem wielkiego znaczenia w stosunkach Z. S. R. R. z W. Brytanią. Litwinow oświadczył, że w stosunkach politycznych obu państw nastąpiła znaczna poprawa, co ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania pokoju.

— Dziękując za przyjęcie serdeczne, lord Eden oświadczył, że zgadza się całkowicie z poglądem, iż obecna wizyta stanowi doniosły fakt w stosunkach między W. Brytanią a ZSRR chociaż celem tej wizyty jest raczej wymiana poglądów, nie zaś rokowania o umowę, to istnieją wszelkie podstawy do oświadczenia, że pierwszy ten kontakt osobisty stanie się doniosłym etapem, który, jak sądzi, otwierać będzie szerokie perspektywy w stosunkach obu krajów.

MOSKWA, 29.3. (PAT). W ciągu półtora godzinnej rozmowy Edena z Litwinowem utrzymanej — według informacji ze strony sowieckiej — w serdecznej i szczerzej atmosferze, omówiono cały kompleks stosunków anglo-sowieckich, poruszając najważniejsze sprawy z tej dziedziny. Obaj mężowie stanu stwierdzili z wielkimi

zadowoleniem znaczne polepszenie się stosunków między ZSRR a W. Brytanią, oraz dążenie obu rządów w kierunku dalszej ich konsolidacji.

NA KREMLU.

MOSKWA, 29.3. (PAT). Stalin przyjął na Kremlu lorda Edena w obecności Molotowa, Litwinowa i ambasadora Chilstonea.

Rozmowy Titulescu z LAVALEM.

PARYŻ, 29.3. (PAT). Dziś rano przybył do Paryża minister Titulescu. W godzinach popołudniowych Titulescu odbył rozmowę z ministrem Lavalem na temat sytuacji międzynarodowej.

Ogłoszenie ustawy O NOWEJ POŻYCZCE WEWN.

WARSZAWA, 29.3. (PAT). — W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 21 ogłoszona została ustawa z 26 marca 1935 r. o upoważnieniu ministra skarbu do wypuszczenia wewnętrznej pożyczki inwestycyjnej. Ustawa upoważnia ministra skarbu do wypuszczenia pożyczki w obligacjach na okaziciela do wysokości łącznej kwoty 200 milionów złotych w złocie na rozbudowę sieci komunikacyjnej, roboty wodne, popieranie ruchu budowlanego oraz na inne inwestycje gospodarcze o znaczeniu ogólnopolskim, tudzież na częściową spłatę lub konwersję innych tytułów długu wewnętrznego skarbu państwa. Spłata pożyczki nastąpi najpóźniej w ciągu lat 50 od daty jej wypuszczenia, drogą stopniowego umarzania obligacji.

Flota polska powiększy się O DWA KONTRTORPEDOWCE.

WARSZAWA, 29.3. (PAT). Dziś podpisana została umowa ze stocznia okrętową Samuel White Cowes w Anglii na budowę dla Polski dwóch kontrtorpedowców.

Będą one posiadały po 2000 ton wypożyczenia, 114 mtr. długości i 11 mtr. szerokości.

Skarga b. dyrektora WSPÓLNOTY INTERESÓW.

KATOWICE, 29.3. (PAT). W dniu dzisiejszym w wydziale handlowym Sąd okręgowy odbyła się rozprawa b. generalnego dyrektora Katowickiej Spółki Akcyjnej dr. Tomali, przeciwko nadzorowi sądowemu koncernu Wspólnoty Interesów o wypłatę Tomali dawniejszych poborów w kwocie 16.000 zł. miesięcznie. Tomale zastępował adw. Prus, stronę pozwaną adw. Paschalski z Warszawy i Bracki z Katowic. Po wywodach stron przewodniczący zapowiedział ogłoszenie wyroku dnia 12 kwietnia.

Dymisja rządu hiszpańskiego

MADRYT, 29.3. (PAT). Rząd premiera Lerroux podał się do dymisji.

NOWOOTWARTY

GABINET KOSMETYCZNY

„URODA” WŁADYSŁAWY WNUKOWEJ

SOSNOWIEC, 3-go Maja 15

Wszelkie zabiegi wchodzące w zakres współczesnej kosmetyki.

Posiadana najnowsze aparaty. Stosuje najodpowiedniejsze preparaty kosmetyczne

Pielęgnuje skóry łojotokowe, konserwuje urodę, doskonalą, odświeża, przedłuża jej trwanie. Usuwa: zmarszczki, wagi, prosaki, piegry. Maseczki upiększające: zielone, plastyczne, elektryczne. Masaże, naświetlanie, kąpiele twarzy. Trwałe przyćmienie brwi i rzęs. Fryzowanie rzęs. Depilacja brwi. Pielęgnacja włosów. Maquillage. Porady i wskazówki co do stosowania odpowiednich dla danej cery kremów, pudrów, szminek i t. p.

ANTONI HRAM.

Sobowtór Doktora Bauma

powieść

77.

Jednakże zbrodniarz ani przez chwilę nie myślał rezygnować z swoich zamiarów. Wyładowawszy pierwszą złość na niewinną ofiarę, począł targać okrywającą ją cienką tkaninę, aż do ostatniego strzępka jedwabiu. Teraz dopiero, kiedy w dotknięciu uczył nagie, młode ciało dziewczęcinę, napowrót przywrócił do niego rozpalonymi wargami.

Finał tragedji sponiewieranej nieślubnie Haliny zbliżał się w szybkim tempie. Dziewczyna czuła to wyraźnie, nie miała jednakże siły, by przeciwstawić się brutalnej, okrutnej przemocy.

Nagle stało się coś nieoczekiwanego. Gdzieś blisko dał się słyszeć szmer, przypominający cieknięcie się o siebie trybna, i niespodziewanie silne wiatro rozproszyło ciemności zalegające separatce. Winkiel zerwał się jak wyrzucony sprężyna. Jego zalekły wzrok spotkał się z gniewnym, ponurym spojrzeniem stojącego pod ścianą doktora Leona Bauma.

Co to wszystko ma znaczyć?! — wycharował groźny szef przez zaciśnięte zęby, zbliżając się powoli do przerażonego Roberta.

— Co to wszystko ma znaczyć?... — powtórzył jeszcze raz i w oczach zamigotały mu iskry wściekłości.

— Jaaa... tylko... — zalekły Winkiel nie był w stanie zbudować zdania.

— Milczcie!... — huknął Baum, zaciskając w kulię potężne pięści.

Robert umilkł i zwiesił głowę, nie mogąc znieść przenikliwego, groźnego spojrzenia swojego szefa.

Doktor Baum ochłonawszy z pierwszego wzburzenia, podszedł do rozszniewanej w tajemniczy jakiś sposób ściany i nacisnął mały guziczek, ukryty pod grubym, filcowym obiciem.

Nie upłynęło więcej nad dziesięć sekund, kiedy to separatki wstąpił się cicho jęłen z dyżurnych „samitarjuszy”.

— Proszę tu wnieść drugi tapczan i sprowadzić panne Janinę Żukowską, — rzucił krótko przybytemu, który natychmiast pobiegł spełnić wolę rozkazodawcy. — Będzie pani mieć przyjaźniółkę, — zwrócił się do drążącej oszołomionej Haliny.

— Pan pójdzcie ze mną, panie Robertcie, — rzekł teraz, kierując się do wyjścia.

Gdy ściana napowrót zasunęła się za wychodzącymi i ciemność nanowó wypelniła mały pokój — śmiertelnie wyczerpana Halina rzuciła się na posłanie, popadając natychmiast w stan graniczący z omdleniem.

Tymczasem w gabinecie dyrektora zakładu Leon Baum siedział za biurkiem, naprzeciw, bledszego niż zwykle, Roberta i dłuższy czas bez jednego słowa świadkował go swem badawczym, przenikliwym spojrzeniem.

Ale wbrew przewidywaniom Winkla, groźna postać twarz szefa rozjaśniła się nagle przyjaźnym uśmiechem.

Przerwałem panu miłą sielankę, panie Robertcie, co?... He, he, he!.. — zaśmiał się, mruczając przytem swe małe, niespokojne poruszające się oczy.

— Woale o to nie mam do pana pretensji... Broń Boże!.., mówił, wysniewający się dowoli. — W każdej branży należy się przecieć „deputat”, czyli dodatek w naturze... Tylko widzi pan, musiałem pana trochę przejechać wobec krzywdzonej, w mej obecności, pensjonariuszki... He, he, he!.. Ale pan się przecieć na mnie o to nie gniewa... Co?...

Winkiel uśmiechnął się glupkowato, nie mogąc się jeszcze pogodzić z myślą, że ta groźna, jak mu się zdawało, sprawa przyjmie taką niespodziewany obrót.

— Zaraz przymieszę cygarów, aby nam się czas zbyt nie dłużył, gdyż pragnę z panem trochę pokonferować, — rzekł doktor Baum, wychodząc do sąsiedniego pokoju.

Gdy zamknął drzwi za sobą i upewnił się, że mosiężna blaszka całkowicie zasłania dziurkę od klucza, podszedł do wąskiej szafki, stojącej pod przeciwległą ścianą i otworzywszy ją, wydołzył duże pudełko najlepszych cygar. Teraz odsunął dolną szufladkę i wyjął z niej niewielki flakonik, zawierający jakąś brązową, sproszkowaną substancję. Odkręciwszy szklany korek, umocował w proszku zwilżone śliną końce trzech cygar, które napowrót włożył do machonowego pudełka.

Po tych czynnościach zamknął szafkę na klucz i przyoblekły twarz w pogodny, życzliwy uśmiech, z pudełkiem cygar w ręku powrócił do gabinetu.

(D. e. n.)

W OTWARTE KARTY

CZEGO ANGLIESCY MINISTROWIE DOWIEDZIELI SIĘ OD HITLERA

Wydarzenia polityczne w Europie w ostatnich dniach odbywają się w tempie przyspieszonym. W tempie przyspieszonym poczynają przyskakać wszelkie iluzje polityczne. Sprawiła to wizyta angielskich ministrów Simona i Edena u Hitlera i brutalnie otwarte wypowiedzenie się wodza Niemiec w sprawie dalszych zamiarów.

Rewelacyjną, a dla Polski szczególnie ważną wiadomość podał dziennik angielski „Daily Telegraph”. Oto co napisał ten dziennik według relacji Polskiej Agencji Telegraficznej:

KORYTARZ. POMORZE I ŚLĄSK.

„Daily Telegraph” w korespondencji z Berlina twierdził, jakoby kanclerz Hitler podczas rozmów z ministrami brytyjskimi postawił im następujące zadania:

1) Zrówanie floty napowietrznej z Francją i W. Brytanią, przyczem poziom miałby być ustalony w odniesieniu do sił napowietrznych Sowietów;

2) Oznaczenie tonażu floty wojennej na 400 tys. ton. Pozwoliłoby to Niemcom na stosunek 4-5 wobec W. Brytani, a w praktyce dwa razy tyle, co poziom Francji w ramach traktatu waszyngtońskiego;

3) Złączenie Prus Wschodnich z Rzeszą niemiecką przez eliminowanie „korytarza” polskiego, wyrównanie granicy na Górnym Śląsku i zdeklarowanie, że obecne granice wschodnie Niemiec nie są uważane za stałe;

4) Wyrównanie granicy czeskiej i powrót 3 i pół miliona Niemców do ojczyzny;

5) Unii gospodarczej z Austrią;

6) Hitler skłonnym jest zawrzeć ze wszystkimi sąsiadami Niemiec bilateralne pakiety nieagresji pod warunkiem, że wszystkie kwestie, powodujące starcia, będą usunięte;

7) Niemcy gotowe są powrócić do Ligi Narodów, celem podpisania ogólnego porozumienia, ale nie przestali.

ZAPRZECZENIE.

Niemieckie Biuro Informacyjne ogłosiło komunikat zaprzeczający powyższej wiadomości. Komunikat ten brzmi:

„Wiadomość „Daily Telegraph” z 27 marca 1935 r., według której kanclerz Rzeszy w rozmowach z angielskimi ministrami stawiał im następujące punkty programu polityki niemieckiej m. in. zadanie odzyskania spornego „korytarza”, przyłączenia obszarów niemiecko-języcznych Czechosłowacji itd. jest w całej swej treści zmyśloną i stanowi nieuczynione zastrzeżenie. Niemcy nie są skłonne do jakiegokolwiek odwołania się do Ligi Narodów, celem podpisania ogólnego porozumienia, ale nie przestali.”

PRAWDA W PLOTCE.

Pomimo zaprzeczenia niemieckiego biura informacyjnego można przypuszczać, że jednak jest jakaś część prawdy w relacji „Daily Telegraph”. Z czego to można wnioskować? Oto co zatelefonował korespondent „Gazety Polskiej” red. Florian Sokołow z Londynu po przyjeździe z Berlina lorda Simona:

OPINIA LONDYNU

„Wczoraj około godz. 4 popoł. sir John Simon wrócił do Londynu. Podczas zatrzymania się samolotu w Amsterdamie dziennikarze holenderscy zapytali ministra angielskiego jaki jest wynik rozmów berlińskich. Sir John Simon odpowiedział, że sytuacja jest zbyt delikatna, by mógł on składać jakieś oświadczenia. Wczoraj odbyła się rada ministrów, której sir John Simon złożył sprawozdanie o swej wyprawie. Cała prasa angielska stwierdza negatywny rezultat podróży informacyjnej ministrów angielskich do Berlina. Stanowisko Niemiec we wszystkich niemal poruszonych sprawach okazało się bardziej nieprzejednane, niż to przypuszczano. W szczególności prasa podkreśla kategoryczne odrzucenie paktu wschodniego oraz wrogą postawę Niemiec wobec Rosji.

W dalszym ciągu korespondent przytacza artykuł „Daily Telegraph” Jeden z lepiej poinformowanych i orientujących się w polityce zagranicznej dziennikarzy p. Augur, londyński korespondent „Kurjera Porannego” przesłał telegraficznie następujące uwagi:

„Wiemy już teraz, co myśleć o polityce Niemiec. Z ust samego Führera dowiedzieliśmy się, że ministerstwo brytyjskie o jego naczelnym ideał, dążącym się tak oto wyrazić w słowach: „W pewnym zakresie i na pewien okres czasu, którego trwanie zostanie później ustalono, Niemcy zadają się na związek z zachodzie, odrzucając wszelkie rozszerzanie węgów na wschodzie. Inaczej powiedziawszy, jest to linia terytorialna, którą inspirował kanclerz Hitlera. Dla Berlina wojennym jest Moskwa.

W gruncie rzeczy sir John Simon i m. in. ten nie dowiedzieli się żadnych nowych

rzeczy. A jednak ważnym było uzyskanie od samego Führera potwierdzenia tego, co od dłuższego czasu głosili w Londynie jego współpracownicy jawni i tajni agenci i na czem opierali swą propagandę w najbliższym świecie politycznym. Niemcy nie chcą ustabilizowanej sytuacji w wschodniej Europie. Jakkolwiek pretekstem posługują się koniecznością zwalczania bolszewizmu.

Z tych wszystkich korespondencji, oświadczeń, komentarzy wynika niezbicie, iż kanclerz Hitler niedwuznacznie wypowiedział swój program. Na tem ile wypowiedziane uwagi znakomitego publicysty politycznego senatora Koskowskiego w „Kurjerze

Warszawskim” wydają się być szczególnie trafne. Oto co pisze red. Koskowski:

Z PIORUNUJĄCĄ SZYBKOŚCIĄ.

„To co Anglikom wyłożono w Berlinie, jako program niemiecki, uczyni z Niemiec obóz wojenny, ognisko przedsięwzięć imperjalistycznych i pierwszą stację wręcz na ostrzu noża. A cały ten rozwój rzeczy będzie się zapewne odbywał z piorunującą szybkością.

Któż nie zauważył dotychczasowego tempa? Zaledwie dwa i pół miesiąca temu b. aljanci wypuścili z rąk ostatni zastaw niemiecki: Saare, Kilka tygodni zaledwie, i tak to chwilką, a już wystarczyła, aby uwidocznić, że sprawy stoją wręcz na ostrzu noża. Jeszcze wczoraj zdumiewaliśmy się wszyscy, nie wyłączając Anglików, że Niemcy z taką bezwzględnością łamią postanowienia wojskowe traktatu wersalskiego, a już dzisiaj oznajmują otwarcie, że zamierzają podrzeć ostatnie swe zobowiązania traktatowe: zobowiązania terytorjalne.

Z CAŁĄ OTWARTOŚCIĄ

Niepodobna nie uwierzyć informacjom angielskim, które mówią, że Hitler „z całą otwartością” przyznał, iż nie uważa obecnych granic wschodnich za trwałe i że nie podpisze żadnej umowy międzynarodowej, która by nie zastrzegła dla Niemiec prawa domagania się modyfikacji... drogą pokojową. Korespondent angielski jest tu szczególnie dokładny informacyjnie, bo wskazuje, że Niemcy mówili o odebraniu Polsce Pomorza, o modyfikacji granicy polsko-niemieckiej na Śląsku, o przyłączeniu do Niemiec terenów Czechosłowacji, zamieszkałych przez Niemców, i o Anschlussie. A Klajpeda? O takim — jak mniema się na Zachodzie — drobiazgu już się nawet nie mówi z Anglikami, choć się o nim myśli, jako o pierwszym etapie i choć się doń preparuje opinie publiczną srogimi manifestacjami antilitewskimi. Zresztą rzeczniczy Drang wschodniego wiedzą dobrze, na jakiej to linii leży Klajpeda.

NA OSŁODĘ.

Poczystawszy Anglików potrawą tak gorzką, co w Berlinie obmyślono, aby ich ustom zapewnić choć trochę smaku słodkiego?

Obmyślono im walkę z bolszewizmem.

Anglicy jednak nie boją się komunizmu. Bolszewizm nie straszy ich obojętnie, jako doktryna społeczna. Anglicy boją się Rosji — mianowicie Rosji w Azji.

Hitler obmyślił im taką pociechę, że obiecywał... całkowite wpędzenie Rosji do Azji. Niemcy uprawiałyby w Rosji Europejskiej (ujarzmionej Polsce i państwach bałtyckich) politykę podboju; dopomogłyby do jej rozczłonkowania; wygnałyby Rosję z polityki europejskiej. Taką miałaby być rekompensata dla Anglii za żywliwość czy za neutralność wobec planów niemieckich.

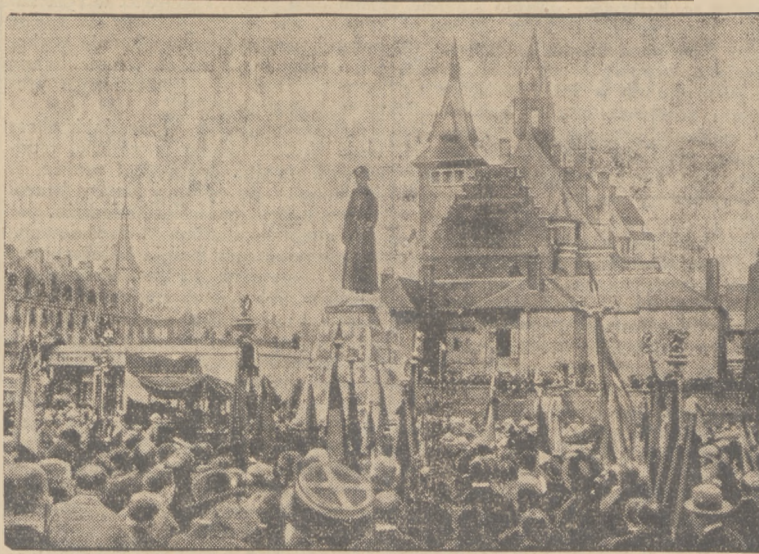
Ludzie gotowi są wolać, że to nowy dowód genialności dyplomacji berlińskiej. A nam się zdaje, przeciwnie, że kto wie, czy ona Anglikom ostatecznie nie otworzy oczu.

Zresztą wkrótce zobaczymy dalszy bieg rzeczy. P. Eden jest już przecież w Moskwie.

Niezwykły cel podróży

W tych dniach wsiadł na okręt w Southampton, udający się w stronę bieżącej podziemnej, podróżny, badacz podziemnego świata, by udać się spowrotem na położone w południowym Oceanie Lodowatym wyspy Keiguelen. Cel tej podróży jest niezwykły. Shorot bawił ostatnio w wyspach Keiguelen w 1922 r. z ekspedycją naukową. Opuszczając wyspy uczony pozostawił w swym bloczku fotografii, marcepczowej, zmniejszonej przed kilku laty. Ponieważ była to jedyna fotografia, jaką posiadał, postanowił wrócić na wyspy i zabrać stąd pozostawiony obraz ukończony.

R. W.

POMNIK KRÓLA ALBERTA W MEZIERES
Francuskie miasto Mezieres wystawiało pomnik zmarłego tragiczną śmiercią króla Belgów Alberta. Odsłonięcia pomnika dokonano w sposób bardzo uroczysty.

Fatalny stan kolei sowieckich

Skutki „ucharskiej” jazdy

Kolejnictwo sowieckie pozostawiało zawsze wiele do życzenia. Najkrytyczniejszy był pod tym względem pierwszy okres rewolucji, tak zw. „wojennego komunizmu” (okres wojny domowej), kiedy stosunki transportowe w Rosji były wprost rozpaczliwe. Dopiero Dzierżyński, zamianowany „dyktatorem kolejowym”, uporządkował jako tako kolejnictwo sowieckie, nie cofając się przytem przed stosowaniem najbezwzględniejszych środków.

Zmiana, jaka zaszła niedawno na stanowisku sowieckiego ministra komunikacji, które objął przed dwoma tygodniami L. I. Kaganowicz, dotychczasowy najbliższy współpracownik Stalina w „politbiuro”, ujawniła, w jak fatalnym stanie znajduje się żrów transport w Sowietach. Nowy minister komunikacji wydał przed kilku dniami niezwykle surowy okólnik, z treści którego widać, iż obsługa kolei sowieckich pozostawia niezmiennie dużo do życzenia. O ile w pierwszym okresie bolszewizmu główną przyczyną niedomagania kolejnictwa sowieckiego był „głód” parowozów i wagonów, jak również „choroby”, czyli walki funkcyjne, o tyle dzisiaj tkwi ona przeważnie w złej obsłudze personalnej.

W okólniku swoim „narkom” Kaganowicz stwierdza, że w r. 1934 rydardzilo się na kolejach sowieckich aż 62.000 katastrof i awarii. Nielepiej przedstawia się bilans pierwszych dwóch miesięcy roku bieżącego, albowiem w ciągu stycznia było już 7.000 wypadków, a w lutym 5.000. W samym tylko roku 1934 uszkodzono w rozmaitym stopniu około 7.000 parowozów i rozbito (sic) zgórą 60 tysięcy wagonów. W związku z temi wypadkami — pisze Kaganowicz — pomnożył się śmiertelność osób, narażonych zostało wiele tysięcy. Straty materialne, wyrządzone skutkiem tych katastrof, sięgają zawrotnej sumy 60 milionów rubli.

Sowiecki minister komunikacji stwierdza, że w r. 1934 koleje sowieckie otrzymały 19.000 nowych wagonów, a rozbito ich lub uszkodzono zgórą 64.000. Najgorszym jednak jest to — ciągnie Kaganowicz — że personel kolejowy oswoił się z temi stosun-

kami; katastrofy są uważane za zwykłe, codzienne zjawisko, a walka z niemi uchodzi za jakieś „uboczne” zajęcie... Kary na winnych niewiele pomagają, „prokuratorzy oskarżają, sędziowie skazują, a ilość katastrof rośnie” — stwierdza z ubolewaniem sowiecki minister. „Bezduszny, biurokratyczny stosunek do walki z katastrofami doprowadził do tego, że w każdym depot kolejowym prawie połowa maszynistów miała już protokół i procesy”.

Nasuwa się jednak pytanie, czy Kaganowicz nie sądzi zbyt surowo kolejowego personelu sowieckiego? Czy winna jest tylko po jego stronie? Być może, iż maszynierzy kolejnictwa sowieckiego (hamulce lokomotyw, zwrotnice, semaforey i t. p.) również posiadają pewne braki; skądinąd wiemy, że fabrykowane w Rosji maszyny, jak m. p. traktory, mają nieraz poważne defekty, co zresztą zupełnie otwarcie przyznaje prasa sowiecka. Może więc i na kolejach są również takie „niedociągnięcia” mechanizmów?

W tym samym okólniku znajduje się ustęp, w którym powiada minister, iż w ostatnich czasach zgórą jedna trzecia część ważniejszych katastrof kolejowych (około 26.000) spowodowana była przez rozzerwanie się pociągów, co świadczy niewątpliwie o tem, iż mechanizm spinania wagonów jest wadliwy. Około 4.000 katastrof wymołane było skutkiem pęknięcia osi, waładeł i szyn, co znów nie świadczy chyba dobrze o jakości materiału kolejowego w Sowietach. W jednym tylko roku 1934 — stwierdza Kaganowicz — 1.200 pociągów wyskoczyło z szyn. Przytacza on wypadki, który miał miejsce w lutym r. na Północnej kolei żelaznej, gdzie niedaleko Wołody pękła oś wagonu, wagon wyskoczył z szyn i 8 i pół kilometra jechał na podkładkach... Sowiecki minister komunikacji jest jednak zdania, iż katastrofy kolejowe w ZSSR są przeważnie roznikiem „głupio-chuligańskiej, wariackiej (ucharskiej) jazdy”, a winą spada na „zawadliwych maszynistów” (maszynisty - lichaczi). Którczy potrafili jeździć nawet bez szyn.

UWAGI.

O składkach w szkołach

W ostatnich czasach na łamy prasy coraz częściej przedostawały się odgłosy niezadowolenia ogółu rodziców ze stosowania niewłaściwych metod przy zbieraniu składek w szkołach.

Związek Nauczycielstwa Polskiego zawsze zajmował w powyższej sprawie stanowisko jasne i wyraźnie podkreślane. Nie negując nigdy doniosłości celów i wartości instytucji społecznych, naprawdę pożytecznych (Liga Morska i Kolonialna, IOPP, T-wo Popierania Budowy Szkół, etc., etc.), domagał się stałe przestrzegania przy wszelkich zbiorach na terenie szkoły dwóch kardynalnych zasad: a) dobrowolności ofiar w stosunku do młodzieży, b) obrony nauczycielstwa przed zmuszaniem go do przymusowego ściągania składek od uczniów i uzależnianiem oceny pracy nauczyciela od... rezultatu pieniężnego przydzielonych mu zbiorów.

Składki w szkole na rzecz instytucji o wybitnie wartościowych zadaniach państwowych lub społecznych, mają na celu nietylko efekt materialny, ile wpływ wychowawczy, zrozumienie przez młodzież doniosłości pewnych potrzeb (np. budowa marynarki, floty morskiej, brakujących szkół etc.) oraz nauczanie jej porządku dobrowolności i świadomości ofiar dla dobra kraju. Zbiórka przymusowa nigdy nie osiągnie tych celów. Stanie się narzuconym, przymusowym haraczem, zaszczepi dążenie do uchylania się wszelkimi sposobami od przymusowej daniny, wytworzy w młodzieży wysoce szkodliwe nastawienie — pogląd na państwo i społeczeństwo jako na dokuczliwego poborę podatkowego.

Zmuszanie nauczyciela do ściągania składek stawia go w nad wyraz przykrej sytuacji: zamiast wychowawcy i przyjaciela młodzieży staje się on... egzekutorem. Liczne konflikty z uczniami i rodzicami, powstające na tem tle, konieczność stosowania represyj wobec dzieci, które często nie opłacają składek spowodu tego, że w domu niema dla nich na śniadanie, na obiad, na książki — wszystko to stwarza pomiędzy nauczycielem a młodzieżą, szkołą a domem, — atmosferę niesłychanie ciężką, podkopującą wpływ szkoły.

Nauczycielstwo w imię dobrze zrozumianego dobra szkoły oraz w imię uprawnionej obrony godności swojego stanu, protestowało przeciwko przymusowemu składkom na terenie szkoły oraz przeciwko bezprawnemu zmuszaniu pedagoga — wychowawcy do ściągania tego rodzaju składek, i co gorzej — stosowania przytem represyj w stosunku do młodzieży.

Składki na terenie szkoły muszą być dobrowolne, gdyż mają one rację bytu jedynie jako wyraz wzrastającej w duszach młodzieży świadomości obowiązków obywatelskich. Racjonalne, naprawdę pedagogiczne metody, stosowane przy zachęcaniu młodzieży do świadomej, z własnej woli płynącej ofiarności na pewne cele, bynajmniej nie zmniejszają efektu materialnego (który zresztą w tym wypadku nie jest rzeczą pierwszorzędną: potrzeby państwa i społeczeństwa nie zaspakaja się pieniędzmi, składanymi przez młodzież szkolną). Natomiast usuwa ona niepotrzebne i wysoce szkodliwe nieporozumienia pomiędzy szkołą a domem, jednocześnie ograniczając działalność nauczyciela do jego właściwego zadania: uczyć i wychowywać.

Pan minister WR. i OP. zwrócił się do podległych mu urzędów, dyrekcji oraz kierowników wszystkich szkół i zakładów naukowych z przypomnieniem, że jedyną obowiązują-

cą opłata jest t. zw. taksa administracyjna. Wszelkie inne składki i zbiórki mają charakter ściśle dobrowolny i w żadnym wypadku nie mogą być powodem dla wywierania jakiegokolwiek nacisku na młodzież.

Tego rodzaju przypomnienie ze

strony Pana Ministra WR. i OP. było potrzebne. Zostało ono przyjęte z zadowoleniem przez wszystkich zainteresowanych: nauczycieli, rodziców i młodzież szkolną.

Z. M.

Co robi Fundusz Pracy w walce z bezrobociem w Zagłębiu

W sali posiedzeń starostwa powiatowego w Będzinie odbyło się one-gdy plenarne posiedzenie powiatowego Funduszu Pracy, na którym omawiano sprawę robót publicznych, projektowanych w roku bieżącym na terenie powiatu Będzińskiego, celem zatrudnienia bezrobotnych, oraz dokonano podziału artykułów żywnościowych i funduszy, przeznaczonych na świąteczny zasiłek dla bezrobotnych.

Jeżeli chodzi o sprawę zatrudnienia bezrobotnych, to z uwagi na rozmiary bezrobocia na naszym terenie, a z drugiej strony brak dostatecznych środków finansowych, jest rzeczą nie możliwą całkowite zaspokojenie potrzeb w tym zakresie i siłą rzeczy tylko pewna część bezrobotnych może otrzymać sezonową pracę.

W roku ubiegłym na terenie powiatu Będzińskiego, łącznie z miastami, ilość bezrobotnych zarejestrowanych wynosiła od 46 do 63 tysięcy osób, natomiast w roku bieżącym wykazy oficjalne wykazują 15.406 rodzin bezrobotnych, stanowiących 48.665 osób. Ilość bezrobotnych niezarejestrowanych nie jest wiadoma, w każdym razie niewiele jest mniejsza od rzeszy zarejestrowanych, co najlepiej świadczy o rozmiarach klęski bezrobocia w Zagłębiu, gdzie w stosunku do liczby ludności co 6 mieszkaniec jest bezrobotny.

W sprawie robót publicznych, projektowanych na naszym terenie, celem zatrudnienia bezrobotnych, w roku ubiegłym na skutek polecenia Fun-

dszu Pracy opracowano 6-letni program tych robót. Ponieważ w tym zakresie nie zaszły dotychczas żadne zmiany, postanowiono obecnie wykonać dalszą serję robót, przewidzianą na rok drugi w wymienionym programie robót.

Ilu bezrobotnych i na jaki okres czasu będzie można zatrudnić, trudno dziś ustalić. Jedno jest pewne, iż w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych, będzie to ilość nieduża.

W sprawie zasiłku żywnościowego postanowiono na święta Wielkanocne wydać bezrobotnym pewną ilość artykułów, jak mąka, cukier, sól, mieszanka kawowa itp. oraz kuponny żywnościowe, za które bezrobotny otrzyma w wyznaczonym sklepie pewną ilość środków żywności.

Na kupony żywnościowe, wartości od 2 do 5 zł., a to zależnie od stanu rodziny, przeznaczono 50 tysięcy zł., niezależnie od 200 ton artykułów, w postaci mąki, cukru, mieszanki itp., które podzielone zostaną na poszczególne miejscowości.

Artykuły te i kupony żywnościowe otrzymają bezrobotni przed świętami.

Na zakończenie należy wspomnieć, iż w roku ubiegłym otrzymano na roboty publiczne w Zagłębiu dotacje w wysokości blisko pół miliona zł., nie licząc pożyczek i funduszy własnych, wydanych przez poszczególne samorządy na zatrudnienie bezrobotnych. Ile Zagłębie otrzyma i będzie mogło wydać na ten cel w roku bieżącym, narazie niewiadomo.

Z UŚMIECHEM

KTOŻ WIE?

Migłoby Paryżem, Moskwą i Londynem, Pomiedzy Rzymem, Wiedniem i Warszawą, Pomiedzy Praga, Belgradem, Berlinem Nad jakas ważną, najważniejszą sprawą Toczą się jakieś rozmowy układanie. Lecz o czym mówią, któż tę rzecz odgadnie?

Któż wie, co Lipski mówi Neurathowi, A o czym Eden mówi ze Stalinem, Nad czym się Laval nad Selkwaną głowi I jakie troski wiążą nad Londynem? Czy Hitler mówił swoje straszne rzeczy, Czemu obecnie Berlin głośno przeczci?

Ko—Stek.

KARBOLINEUM SADOWNICZE
FARBY, LAKIERY, POKOSTY
POLECA:
Z. JACKOWSKI
SKŁAD MATERJ. APTECZ. i FARB
DĄBROWA GORNICA
UL. 3-GO MAJA 6. TEL. 2-62.

Zmiany w policji w ZAGŁĘBIU

Niedawno przeprowadzono duże zmiany wśród szeregowych policji państwowej w Zagłębiu, przyczem część przodowników i starszych przodowników bądź przeniesiono do innych miejscowości bądź też zamerytowano.

Obecnie zmiany objęły i oficerów policji, bowiem komendant policji powiatu Będzińskiego kom. Wł. Kowper został z dn. 1 kwietnia r.b. przeniesiony na stanowisko komendanta powiatowego do Łodzi.

Pozatem zapowiedziane są zmiany na stanowiskach wszystkich niemal kierowników komisariatów, co ma nastąpić w najbliższych dniach.

Komendantem p. p. powiatu Będzińskiego został mianowany nadkom. Sozański z Gdyni.

Zwycięstwo „Pracy Polskiej” NA KOPALNI MARS

Wczoraj odbył się wybór delegata na kopalnię Mars. Wystawione były tylko 2 listy: z „Pracy Polskiej” i CZG. Komdyant „Pracy Polskiej” Ciolek Piotr otrzymał 188 głosów, kandydat CZG. Koryns Ignacy 84 głosy.

Wybrany został delegat „Pracy Polskiej”.

Nadzwyczajne posiedzenie RADY CZELADZKIEJ

W ub. czwartek wieczorem w Czeladzi odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej, na porządku którego znalazły się tylko dwie sprawy: nadanie obywatelstwa honorowego Czeladzi macez Piłsudskiemu i przemianowanie ulicy.

W posiedzeniu wzięli udział tylko radni BBWR.

Po odczytaniu wniosku przez burm. Danobczyńskiego, radni uchwalili obywatelstwo dla marszałka Piłsudskiego jednogłośnie, natomiast wnioskowi komisji do spraw ogólnych o przemianowanie ulicy Stamboguckiej na Legionów, sprzeciwiło się kilku radnych, którzy zgłosili swój wniosek ażeby nazwę Legionów nadać ulicy Miłowickiej. Ostatecznie nazwę Legionów uchwalono, została ulica Stambogucka (nowa kolonia robotnicza). Pe zapadnięciu pieniężnej uchwały orkiestra odegrała hymn narodowy, którego radni wystęchali stojąc.

Omarowano w końcu jeszcze sprawę zjazdu legionistów w Czeladzi, w dniu 31 bm. na który przyjedzie również wojewoda dr. Dziadosz.

× ZE ZWIĄZKU PODOFICERÓW REZ. Zasadzą i komenda O.Z.P.R. koła Sosnowiec — Śródmieście podaje do wiadomości członków koła, że w lokalu O.Z.P.R. Sosnowiec-Śródm., Piłsudskiego 8, odbywają się co sobotę od godziny 18 do 20 wykłady wg. programu powiatowej komendy P.W. i W.F. Obecność na wykładach obowiązkowa.

KRONIKA ZAGŁĘBIA

KALENDARZYK

30	Dziś Anieli
Sobota	Jutro Balbiny
	Wschód słońca 5 m. 26.
	Zachód „ 18 m. 12.

Kinoteatry w Zagłębiu dziś wyświetlają:

SOSNOWIEC
ZAGŁĘBIE: Niedokończona symfonia.
PALACE: Prokurator Azef.
EDEN: Uwodzicielka.
DĄBROWA
ARS: „Katusza”.
BAJKA: Pogromca Indian.

× SPRZEDAŻ ZNACZKÓW W SĄDACH PRZECIW INWALIDÓW. Minister sprawiedliwości upoważnił prezesów sądów apelacyjnych do udzielania członkom Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polekacji zwolnień na prowadzenie sprzedaży znaczków sądowych i stempliowych w lokalach sądowych. Zwolnienie to obowiązują mogą inwalidzi, upoważnieni przez właściwą władzę skarbową, o ile w danym sądzie istnieje odpowiednio ma sprzedaż pomiciecznie.

× ZEBRANIE SOKOŁA W DĄBROWIE. Zawiadomienie się wszystkich członków Tow. gimn. „Sokół” w Dąbrowie, iż roczne walne zebranie odbędzie się dnia 2 kwietnia r.b. tj. we wtorek o godz. 18 w I terminie i o godz. 18.30 w II, bez względu na ilość obecnych w sali „Ogniska” z następującym porządkiem dziennym: zagajenie zebrania, odczytanie protokołu z ostatniego zebrania, sprawozdanie zarządu, ogólne przesł. techniczne naczelnika, kasowe składownika, komisji rewizyjnej, budżet na rok 1935, wybór zarządu, sądu honorowego, komisji rewizyjnej i delegata do Okręgu, wolne wnioski. — Członkowie zalegający ze składkami 3 miesiące, nie mają prawa głosu.

Teatr miejski w Sosnowcu HALLO DZIECI!

Zapowiedź występu słynnego „Teatru dla dzieci T. Ortyma” wzbudziła, jak to było do przewidzenia, niebывajacy sensacje. O niczym innym nie mówi się w najszerszych sferach społeczeństwa, jak o tym teatrze, który posiada już opinie jednego z najlepszych teatrów dziecięcych na świecie. Działająca z upragnieniem oczekuje przedstawienia, na którym zobaczy zachwycające baśni „Spis ca Królowa i Lotnik”, „Czerwony Kapłanek” i „Komik polny i mrowka”. Świetna gra zespołu, taniec, śpiewy i moc wesela — złożone na nie widzianą dotychczas całość. W rolach głównych wystąpią ulubieńcy dzieci całej Polski: mroca Fonia Gerarda najmniejszy artysta polski Bogdanek Chomontowski, prawdziwy Krasnoludek Pawełek Dużiński, największy przyjaciel dzieci Tymoteusz Ortym i — wszystkie dzieci przybyły do teatru. Zabawa będzie znakomita. Jakkolwiek do przewidzenia, bilety są rozchwytywane. Teatr będzie przepelniony tłumem rozśmieszonych dzieci, które przeżyją parę godzin niezapomnianych wrażeń.

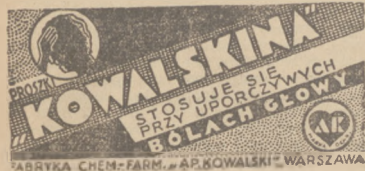
Dziś w sobotę 30 m. o godz. 16 specjalnie przedstawienie popołudniowe dla młodzieży szkół średnich tragedji w 5 aktach J. Słowackiego pt. „Balladyna”. Zamówienia na bilety przyjmuje kancelaria teatru miejskiego od godz. 10 rano do 2 popołudnia.

Wojewoda Dziadosz w ZAGŁĘBIU

Wczoraj przyjechał do Sosnowca wojewoda łukiebecki dr. Dziadosz.

P. wojewoda weźmie udział w posiedzeniu Izby przemysłowo-handlowej, na którym dokonany zostanie wybór prezesa Izby oraz w okręgowym zjeździe legionistów w Czeladzi, który odbędzie się w niedzielę.

× WYWIADÓWKA. Dyrekcja gimnazjum żeńskiego im. E. Zawadzkiej w Dąbrowie zawiadamia rodziców, że w niedzielę dn. 31 bm. o godz. 10.30 odbędzie się konferencja wywiadowcza poprzedzona informacjami przełożonej i dr. Bałczewskiej co do spraw bieżących życia szkolnego.

Tydzień polskiego Związku zachodniego

trwać będzie od 1 do 7 kwietnia

W ubiegły czwartek odbyło się w sali posiedzeń stanowiącej powiatowego w Będzinie zebranie organizacyjne powiatowego komitetu „Tygodnia propagandy i zbiórki polskiego Związku zachodniego” w powiecie Będzińskim.

Na zebraniu przybyło około 50 przedstawicieli władz i urzędów, duchowieństwa, wojskownicy i różnych organizacji.

Przewodniczył posiedzeniu p. starosta J. Boxa, który zagajając zebranie, w obszernym referacie omówił cele i zadania „Tygodnia”. Sekretarzem wybrano p. I. Kasprzykówną.

Celem tygodnia jest zapoznanie społeczeństwa z warunkami życia i sytuacji ludności polskiej w Niemczech oraz wydobycie środków pieniężnych na cele programowe polskiego Związku zachodniego, a w pierwszym rzędzie na pomoc dla ludności polskiej w Niemczech.

Blisko bowiem półtora miliona rodaków naszych, zamieszkujących bezpośrednio sąsiadującą z Polską ziemię Śląska, pogranicza Prus Wschodnich — jest pozbawionych polskich szkół, bibliotek i innych ognisk życia narodowego i kulturalnego. Ludności polskiej w Niemczech, przeważnie robotniczej i włościańskiej, brakuje środków materialnych dla skutecznej obrony przed naciskami i wyzyskiem obcego, dla zaspokojenia najpilniejszych potrzeb kulturalnych i oświatowych.

Zbiżając się „Tydzień” ma choć w części zaradzić tym pilnym i poważnym problemom i pomóc naszym rodakom w Niemczech materialnie.

Prócz tych potrzeb, oberwie wywołana jest także jeszcze, niesłychanie bolesna sprawa, mianowicie stosunek władz niemieckich do gimnazjum polskiego w Bytomiu.

Jak wiadomo, dzięki mieszczańskim wyzyskom społeczeństwa polskiego w Niemczech, założono w Bytomiu jedyne gimnazjum polskie w Niemczech, któremu obecnie odmówiono praw publiczności, gdy równocześnie w Polsce istnieje kilkadziesiąt gimnazjów, korzystających z wszelkich praw i przywilejów.

W sprawie tej musi zająć zdecydowane stanowisko społeczeństwo polskie i dać temu wyraz w okresie Tygodnia, który w Zagłębiu odbędzie się w okresie od dn. 1 do 7 kwietnia r.b.

Akcja zbiorcza i propagandowa w okresie Tygodnia ma na celu zapoznanie społeczeństwa z warunkami i sytuacją ludności polskiej na terenie Niemiec oraz zdobycie środków na cele programowe Polskiego Związku Zachodniego. w pierwszym rzędzie na pomoc kulturalną dla ludności polskiej w Niemczech.

Po omówieniu spraw zasadniczych, wyłożono dwie sekcje, propagandową i finansową.

Do sekcji propagandowej wybrano pp.: inspektora szkolnego Luchowca, dyr. Ledwoskiego, dyr. Ziębę, prof. Sierko i prae. Do sekcji finansowej pp. starostę Borkowską, Zmijewską, Berbecką, Eysmonta, p.k. Rarogiewicza, p.k. Smelkowskiego, prezydenta Izdydorzycy, mjr. Witka i burmistrza Dorobczyńskiego.

Na czele komitetu, który stanowiąc zebranie na posiedzeniu, stanął p. starosta Boxa.

Zebranie, uznając doniosłość zagadnienia, postanowiło zwrócić się z apelem do duchowieństwa, prasy i nauczycielstwa o przeprowadzenie odpowiedniej propagandy, która by na tak godny poparcia cel pobudziła jaknajwiększą ofiarność społeczeństwa Zagłębia.

Skończyła się sprawa, z dotychczasowych poczynąń złożyli przedstawiciele polskiego Związku zachodniego w poszczególnych okręgach powiatu, a z terenu Sosnowca p. Puchalski, z terenu Będzina p. Koger, z Dąbrowy p. prof. Sierko, z Czeladzi p. Tajchman. Na terenach ośrodków gminnych organizacja Tygodnia i przeprowadzaniem propagandy zajmą się wójtowie gmin, a w miastach te przyrzekała przeprowadzić PMS.

Program Tygodnia przewiduje akcję propagandową przez urządzenie odpowiednich zebrań, wieców i pogadek — udzielanie rezolucji i protestacyjnych petycji, odmówienie jedynemu w Niemczech gimnazjum polskiemu prawu

publizności — oraz imprezy dochodowe i zbiórki uliczne na rzecz polskiego Związku zachodniego.

Celem zebrania jaknajwiększej stany z terenu Zagłębia, powiatowy komitet postanowił wysłać do wszystkich zakładów i przedsiębiorstw listy składkowe w tem przekonaniu, że z uwagi na doniosły cel, nie odmówią złożenia odpowiednich ofiar.

Przedstawiciel drukarni „Zespołowej” p. Piszczyk złożył oświadczenie, że drukarnia podejmuje się bezpłatnie wydru-

kować odezwy do społeczeństwa i ulotki propagandowe, zaco p. przewodniczący złożył podziękowanie imieniem Komitetu.

Wełny Włóczki!!!

Koronki, Korale, Branszollniki, Broszki, Pudermięczki, Torelki, Pończochy, Apaszkki, Szale, pletoka:

Magazyn Galanterijny

Jan Misiórski

Będzin, ul. Kołtāja 30. Tel. 99.

NA FRONCIE WALKI

o dobre artykuły żywnościowe

W ub. czwartek w Izbie przemysłowo-handlowej w Sosnowcu, z inicjatywy Towarzystwa higienicznego i przy współudziale Związku Pań Domu odbyła się interesująca konferencja poświęcona zagadnieniu walki o dobre artykuły żywnościowe. W konferencji wzięło udział około 60 osób. reprezentujących władze administracyjne — sanitarne, konsumentów, organizacje kupieckie.

Zagaj konferencję wiceprezes Izby p. E. Gruszczyński, poczem przewodnictwem objął prezeska Związku Pań Domu p. Krajewska. Po przemówieniu wicedyrektora Izby P. H. p. K. Gadomskiego, który w krótkich słowach podkreślił znaczenie konferencji, rzeczowy referat na temat akcji zmierzającej do walki z fałszowanymi artykułami żywnościowymi oraz sprzedawaniem mało wartościowych i w warunkach niehigienicznych wygłosiła p. Halina Mamelokowa. Interesujący referat, obfitujący w wiele przykładów, porównawczo przedstawiający opłakaną sytuację na rynku żywnościowym u nas z tem co jest zagranicą wywołał ożywioną dyskusję.

W dyskusji zabierali głos pp.: wiceprezes Gruszczyński, Witkowski (w imieniu piekarzy), Strojny (w imieniu kupców-detalistów), Piasecki (w imieniu cechu rzeźniczo-wędliniarskiego), dr. Paczkowski, dyr. Barański, nac. Lechowski, dr. Blinstrub, dr. Witkowski, Rachwalski i in.

W dyskusji padło wiele interesujących uwag i przykładów, do których omówienia jeszcze powrócimy.

Zamykając dyskusję zabrał głos dr. Molicki, który stwierdził, iż skuteczną walkę o dobre artykuły żywnościowe przeprowadzić będzie można tylko w wypadku koordynacji wysiłków konsumentów, kupiectwa i władz. Prowadząc akcję oświatową w szerokiach warstwach społeczeństwa, podnosząc poziom kupiectwa i ściśle przestrzegając obowiązujących przepisów, wiele zdziałać będzie można.

Zamykając konferencję, przewodnicząca p. Krajewska podziękowała zebranym za przybycie na konferencję i wykazanie tem dużego zainteresowania tem palącym zagadnieniem.

Sprawa obniżki płac robotnikom na kopalni Grodziec

Wczoraj odbyła się w Inspektoracie pracy w Sosnowcu konferencja w sprawie zapowiedzianej obniżki płac w Grodzieckim Towarzystwie. Jak już w swoim czasie donosiliśmy, dyrekcja Towarzystwa uzależniła dalsze prowadzenie kopalni od zmniejszenia kosztów produkcji. W konferencji, której przewodniczył insp. Wesolowski, wzięli udział: dyr. Skarbiński i zawiadowca inż. Skowronek, sekretarze Związków robotniczych: Pracy Polskiej, ZZZ i CZG oraz delegaci robotników.

Robotnicy sprzeciwiają się zastosowaniu obecnie obniżki płac, motywując swe stanowisko tem, że mało zarabiali. Zdają oni sobie sprawę z tego, że obniżka płac jest konieczna przy dalszym prowadzeniu kopalni. Wyrażenie zgody na obniżkę uzależniają jednak od zwiększenia dni pracy, co mogłoby nastąpić po zwiększeniu kontyngentu wydobycia dla kopalni.

W tym kierunku i jest nadzieja, że odniosą one pożądany skutek.

Zarząd kopalni natomiast chce już obecnie zastosować obniżkę płac, uzależniając od tego dalsze prowadzenie kopalni.

Obniżka dotknęłaby robotników, którzy zarabiają więcej, ci zaś, których zarobki są mniejsze, nie mieliby obniżonych płac. Obniżka płac w praktyce wyglądałaby w ten sposób, że zarabiający więcej, przesunięci zostaliby do niższej kategorii.

Na konferencji nie podpisano żadnej umowy, bowiem przedstawiciele robotników nie mieli odpowiednich pełnomocnictw.

W najbliższych dniach ma odbyć się następna konferencja. W międzyczasie delegaci zapoznają robotników z warunkami, jakie wysunęła dyrekcja.

Sprawa kopalni „Helena” znowu na widowni

W dniu wczorajszym w Sądzie handlowym w Sosnowcu odbyła się rozprawa wynikła ze sprzeciwu założonego przez adwokata Kozielskiego, występującego w imieniu Stefana Brodzińskiego z Dąbrowy i Jana Trepki z Sosnowca w związku z układem zawartym przez zarząd upadłej kopalni „Helena” a wierzycielami, ustalającym spłatę wierzytelności w wysokości 25 proc. W ten sposób zawarty układ oznacza na dotkliwie straty wspomnianych wierzycieli.

W toku rozprawy wyszły ciekawe szczegóły dotyczące eksploatacji kopalni przez obecnego dzierżawcę Rechnica, który jak się okazuje robi świetne interesy. Do sprawy tej, która niewątpliwie należy do jednej z najciekawszych z racji przeróż-

nych kombinacji, jakiego powstawały od czasu ogłoszenia upadłości, jeszcze powrócimy.

Przeciwko wywodom adw. Kozielskiego cyfrowo uzasadniającemu brak podstaw do zawieszenia krzywdzącego układu wierzycieli wystąpili w imieniu upadłej firmy adw. Fuchs oraz w imieniu 184 wierzycieli, którzy zgodzili się na układ adw. Parnachowski.

Sąd po wysłuchaniu stron i naradzie wydał wyrok oddalający sprzeciw Brodzińskiego i Trepki, a zatwierdzający układ pomiędzy zarządem masy upadłości a wierzycielami.

Nie jest to jeszcze ostateczny epilog sprawy upadłej kopalni „Helena” i Zagłębie jeszcze nie raz usłyszy o tej kopalni.

Ze Związku podoficerów NA DĘBOWEJ GÓRZE

Dnia 23 bm. odbyło się walne zebranie ogólnego Związku podoficerów rezerwy kodo Dębowa Góra. Zebranie zagajł prezes Koła inż. Eugeniusz Łopuszyński, napraszając na przewodniczącego prezesa Koła Sosnowiec - Śródmieście p. Kasprzyckiego Michała. Po sprawozdaniach zarządu Koła i komisji rewizyjnej i po udzieleniu absolutorium, przystąpiono do wyborów nowego zarządu, którego prezesem został ponownie jednogłośnie wybrany inż. Łopuszyński; I wiceprezes p. Pietrzkowski Leon, II wiceprezes — p. Bedkowiński, sekretarz — p. Rokosz Józef, skarbnik — Tajchman Paweł, referent biurowej pomocy i prasowy p. Chmurzyński Teodor, gospodarz — p. Ziembowski Józef. Komisja rewizyjna pp.: Kotas Andrzej, Śmietanka Bolesław, Pawłowski Stanisław. Sąd koleżeńcki pp.: Bączek Tomasz, Stybliński Franciszek, Palmuchiewicz Władysław. Delegat na zjazd: Tajchman Paweł, komendant Koła — Walc Jan, instruktor P.W. — Chmurzyński Teodor, instruktor W. F. — Nowicki Władysław.

Na zakończenie p. Kasprzycki wygłosił referat o zadaniach podoficerów w czasie służby czynnej i w rezerwie. Po odświeżeniu Roly zebranie zakończono.

O nowe warunki pracy W FABRYCE ZIELEŃIEWSKIEGO

Wczoraj odbyła się w Inspektoracie pracy konferencja w sprawie unormowania warunków pracy i pracy w fabryce Baltrock - Zieleniewski w Sosnowcu. Z namienia dyrekcji w konferencji wzięli udział pp. dyr. Zieleniewski i Nobis.

Na konferencji uzgodniono, że dyrekcja z przedstawicielami robotników opracuje do dn. 1 maja r.b. projekt planu dniówkowych; następnie dyrekcja fabryki uwzględniła żądanie robotników, aby stworzyć komisję, która by lewalfikowała wykonywanie roboty. W komisji tej będzie również przedstawiciel robotników.

Wreszcie ustalono, że dyrekcja fabryki nie będzie redukować robotników z oddziału, natomiast stosować będzie ulupny turnusowy.

Narazie w fabryce stosowanie są „świętówki”.

Tragiczny wypadek 16-LETNIEGO CHŁOPCA.

Onegdaj wieczorem wydarzył się na hałdach kopalni „Solway” w Grodzie tragiczny wypadek, któremu uległ 16-letni Władysław Królikowski z Grodzca.

Chłopiec, zbierając węgiel siadł obok domu wąskotorowej kolejki. W pewnej chwili nadjechał z naładowanymi wózkami robotnicy i, nie spostrzegłszy chłopca, wyrzucili na niego zawartość jednego wózka.

Po spostrzeżeniu strasznego wypadku chłopca wydobyto z pod gruzu i przewieziono do szpitala.

Królikowski doznał bardzo ciężkich obrażeń ciała, do tej istnieją słaba nadzieja utrzymania go przy życiu.

× PORANEK HARCERSKI. Koło parafialne harcerskie „Osmiki” urządza w kinie „Morus” poranek w niedzielę dnia 31 bm. Program: orkiestra mandolinistów im. St. Monduski przy 8 Z. D. H. pod dyr. Marijana Klnby, oraz 5 filmy: 1) „Gwiazda Morza”, 2) „Dół sublokatora”, 3) „Witłus nośnie na dżdżach”. Dochód przeznaczony na wyjazd harcerzy na zlot do Spawy.

× Z ŻYCIA RODZINY REZERWISTÓW W SOSNOWCU. Stanowiem zarządu rodziny rezerwistów zostanie wygłoszony ciekawy odczyt p.t. „Uzasadnienie prawnie granie państwa polskiego”, który wygłosi p. Z. Wolska w dniu 30 bm. w świetlicy Zw. rezerwistów przy ul. 3 Maja 22 o godz. 18.

× ZARZĄD ZWIĄZKU REZERWISTÓW Koło „Dębowa Góra” w Sosnowcu zawiadamia członków, że dnia 30 bm. o godz. 19 w lokalu własnym wygłosi odczyt p. red. Nawrot p.t. „Życie ekonomiczne w Polsce”.

× ARESZTOWANIE ZŁODZIEI. Onegdaj zostali aresztowani przez policję Władysław Nowakowski i Marja Wyzankiewicz, którzy przed kilku dniami skradli pieniądze Berce Hipszer. Oboje zatrzymani zostali wczoraj i przesłani do dystrykcji władz sądowych.

Śmiertelne zatrucie gazami w bieda-szybie

Trzej bezrobotni z Wojkowic Kom. eksploatowali od dłuższego czasu jeden z bieda-szybów, głębokości 15 metrów.

Przed trzema dniami zaczęły się wydobywać w szybiku gazy i wszyscy trzej bezrobotni musieli go pospiesznie opuścić, przyczem jeden z nich 43-letni Jan Rudzki zapomniał w pośpiechu zabrać swą marynarkę.

Wczoraj rano, po dwudniowej przerwie, wszyscy trzej bezrobotni przybyli koło szybu, aby stwierdzić, czy są w nim jeszcze gazy. W tym celu opuszczono do szybiku płonącą lampkę, która na wysokości metra od dna szybu zgasiła, co było dowodem, że szyb był jeszcze zagazowany.

Rudzki, pomimo to opuścił się na dno szybu, aby wydostać z niego swą marynarkę. Znalazłszy się na dnie szybu, nieszczęśliwy uległ zatruciu gazem i stracił przytomność.

Gdy Rudzki nie dawał przez dłuższy czas znaku życia, koledy jego opuścili się do szybu i wyciągnęli zatrutego na powierzchnię.

Sporządzono na miejsce lekarza, jednakże wszelkie zabiegi okazały się

daremne i Rudzki, nie odzyskawszy przytomności, zmarł.

Zwłoki przewieziono do koscinicy. Tragicznie zmarły osierocił żonę i troje dzieci, z których najstarszy syn odbywa obecnie powinność wojskową.

Olkuska Rada powiatowa uchwaliła budżet

W dniu 28 bm. pod przewodnictwem p. starosty Głiszczyńskiego, Rada powiatowa uchwaliła budżet administracyjny olkuskiego pow. Zw. samorządowego na r. 1935-36 tak w wydatkach, jak i w dochodach na sumę zł. 766.236,31.

Oprócz budżetu administracyjnego uchwalone zostały budżety: szpitala św. Błażeja w Olkuszu (zł. 135,35); szkoły rolniczej w Trzciążu (zł. 43.653 z tem, że dopłata pow. Zw. samorządowego wynosi zł. 13.068), wytwórni wyrobów betonowych w Pili- cy (wydatki zł. 10.846, dochody zł. 12.587) i w Bukowni (wydatki zł. 10.526, dochody zł. 11.015) oraz pow. Urzędu rozjemczego (zł. 11.290 w dochodach i wydatkach).

Zaznaczyć należy, że betoniarnie nie są obliczone specjalnie na zysk handlowy, lecz dla zlagodzenia bezrobocia i dostarczenia ludności dobrego i taniego materiału budowlanego.

Dalej uchwalono statut o poborze specjalnych opłat drogowych na sumę zł. 268.000 i dopłat zł. 54.632 (do-

płat drogowe na r. 1935-36 zostały zmniejszone o zł. 25.000).

Do poszczególnych komisji zostali powołani: rewizyjnej pp.: J. Kotnis (przewodniczący), St. Renner, E. Kwapisz i zastępcy pp.: A. Lasota i P. Bielecki; drogowej pp.: dr. M. Truszkowski i W. Głowacki, zastępcy pp.: P. Stańko i P. Bielecki; komisji rolnej pp.: inż. F. Gaszyński i W. Osuch; komisji szkoły rolniczej pp.: J. Ostachowski, A. Pacia i Wł. Stolarski; rady szkolnej now. pp.: K. Martyniak i W. Osuch; rady Zw. międzykomunalnego w Olkuszu pp.: A. Żułb, Fr. Ziętek i W. Głowacki, zastępcy pp.: A. Lasota, W. Dukat i M. Mendrek; rady Zw. str. poź. p. K. Kulka. Do podpisywania dokumentów i ew. zobowiązań upoważnieni zostali pp.: St. Kowicz i K. Bałczyk.

Pozatem zatwierdzony został plan spłaty zadłużenia w KKO w Olkuszu w wysokości 140 tys. zł., oraz upoważniono wydział do ewentualnego nabycia z licytacji jednej z nieruchomości w Rodakach na skutek odmowy dłużnika do zawarcia układu na spłatę pożyczki pogorzelowej.

Jak wynika z aktu oskarżenia. w Magistracie miasta Będzina kierownikiem wydziału skarbowego był Rydel, do którego obowiązków m. in. należało wypłacanie t. zw. „korcowego”, tj. wynagrodzenia, należnego właścicielom gruntów, pod którymi kopalnie prowadziły roboty górnicze.

Do Magistratu korcowe wpłacało Tow. „Czeladź” bez wyszczególnienia należności poszczególnych właścicieli gruntów. Dopiero wydział skarbowy miał przeprowadzić rozdział przeznaczanego korcowego dla poszczególnych właścicieli gruntów. Kopalnia „Czeladź” rozpoczęła wpłacac korcowe już od 1925 roku, jednak Magistrat rozpoczął je wypłacać dopiero w 1928 roku, a to z tego powodu, że brak było początkowo wykazu właścicieli, uprawnionych do pobierania korcowego. Z chwilą otrzymania tego wykazu, Rydel rozpoczął wypłacać korcowe uprawnionym właścicielom gruntów. W jakiś czas potem, po zwolnieniu z pracy Rydla, kiedy nowy kierownik wydziału skarbowego, Kazimierz Lengas, sprawdził tytuły własności poszczególnych osób, wyszło na jaw, że w siedmiu asygnacjach rozrachunkowych wypłacono 2565 zł. 40 gr. osobom, które albo nie były objęte wykazem do odbierania korcowego, albo wogóle były nieznane. Jak się okazało, asygnacje te opiewały na nazwiska osób nieistniejących lub takich, które zmarły przed kilkudziesięciu laty.

Biegły kaligraf, Wacław Lewicki, orzekł, że podpisy na asygnacjach zostały podrobione ręką Rydla, który widocznie w ten sposób podjął pieniądze z kasy, że sam przynosił asygnacje kasowe do wypłaty, a następnie, po podjęciu pieniędzy i rzekomo wyczerpieniu ich uprawnionym, przynosił pokwitowane asygnaty do kasy.

Na rozprawie oskarżony, którego bronił adw. Pawełek, do winy przywłaszenia pieniędzy, ani podrobienia asygnat, się nie przyniósł.

Rozprawa, ze względu na dużą ilość świadków, trwała cały dzień. Wyrok ogłoszony będzie w poniedziałek dnia 1 kwietnia o godz. 15.

KRONIKA ZAWIERCIA

× Z TOW. ŚPIEWACZEGO „LIRA”. W ub. niedziękę odbyło się walne doroczne zebranie członków Towarzystwa śpiewaczego „Lira” w Zawierciu przy liczącym udziale członków i członków. Zebranie zajął prezes Towarzystwa p. Józef Poluch, który, po wygłoszeniu okolicznościowego przemówienia, powołał na przewodniczącego p. Stanisława Kałbasa. Następnie wybrano odznaki honorowe P.Z.S.M.S. zasłużonym członkom Towarzystwa. Odznaki otrzymali pp.: Michał Waga, Michał Strykowski, Feliks Rybak i Wincenty Kalowi. Do udekorowanych w pięknych i podniosłych słowach przemówił honorowy prezes Tow. „Liry” ks. kanonik Bolesław Wajszler. Jak widać ze złożonych sprawozdań Towarzystwa śpiew. „Lira” pomimo borykania się z trudnościami finansowymi, rozwija swą działalność b. intensywnie i b. dobrze udział w życiu społecznym, zdobywając sobie uznanie wśród społeczeństwa zawierciańskiego. Podkreślić należy że obecnie zarząd „Liry” na czele z prezesem p. Pałuchem doskonale prowadzi wiele. Po udzieleniu zarządowi absolutorium przystąpiono do wyboru zarządu na skład którego weszli pp.: Winiwiez Stanisław, Mieczysław Krupniowski, Barczyk Juljan, Paruch Józef, Była Kazimierz, Rybakówna Józefa, Mikulski Marjan, Dybak, Turkiewicz Kazimierz. Komisja rewizyjna pp.: Waga Michał, Kałbasa Stanisław, Piwowarczyk Stefan. Na zakończenie w imieniu zarządu przemawiał p. M. Mikulski. Zebranie zakończono odśpiewaniem poloneza towarzyskiego.

× UCHWALENIE BUDŻETU. W ub. czwartek odbyło się posiedzenie Rady miejskiej w Zawierciu pod przewodnictwem p. prezydenta Szczodrowskiego, które było poświęcone sprawie budżetu na r. 1935-36. Główni radnych (BB) i żydów budżet został uchwalony. Wstrzymali się od głosowania radni Stronnictwa Narodowego i PPS. Posiedzenie zostało zakończone o godzinie 1.30 w nocy. Sprawozdanie szczegółowe podamy jutro.

× IMPREZA MŁODZIEŻY SZKÓŁ ŚREDNICH. W sobotę 30 ltm. t. j. dzisiaj o godz. 15 staraniem nauczycielskiej komisji porozumiewawczej odbędzie się w kinie „Stella” przedstawienie młodzieży szkół średnich z Zawiercia. W programie: deklamacje i śpiewy, a szkoła handlowa Stowarzyszenia kupców polskich z Zawiercia przedstawi scenę sklepu data-licznego na podstawie „Lalki” B. Prusa. Czysty dochód przeznaczają się na Fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą.

× ZJAZD DELEGATÓW ZW. STRZELECKIEGO. Dnia 31 bm. o godz. 10 rano w sali szkoły powszechnej nr. 4 w Zawierciu, odbędzie się I powiatowy zjazd zw. strzeleckiego z całego powiatu Zawierciańskiego. Zjazd rozpocznie się nabożeństwem w kościele parafialnym o godz. 9 rano.

ZYCIE GOSPODARCZE

Sytuacja gospodarcza Polski

Ogólna charakterystyka położenia gospodarczego w lutym 1935 w oświeśleniu Banku Gospodarstwa Krajowego.

W związku z rozpoczęciem produkcji sezonowej w niektórych działach przemysłu wystąpiło w lutym w okręgach przemysłowych zwiększone zapotrzebowanie pieniężne, które nie wywarło jednak poważniejszego wpływu na działalność kredytową banków. Instytucje kredytowe odczuwały nadal brak materiału dyskontowego, pochodzącego z transakcji handlowych. Wzrost wkładów dość silny w poprzednich miesiącach, doznał natomiast osłabienia, zwłaszcza jeżeli chodzi o wkłady terminowe. Nieco mniejsze były również obroty giełdowe papierami lokacyjnymi, kursy papierów doznały jednak dalszej poprawy. Dzięki osłabieniu polityki kredytowej, stosowanej przez banki od dłuższego czasu, wypłacalność dłużników w kredycie bankowym pozostała zadawalająca.

Położenie rolnictwa wskutek niskich cen oraz spadku eksportu produktów rolniczych nie wykazało zmian na lepsze. Na stan produkcji przemysłowej oddziaływały w dużej mierze wpływy sezonowe, powodując w niektórych gałęziach spadek zatrudnienia, w innych natomiast zwykły ruch wytwórczości. Ogólny jednak poziom produkcji podniósł się w porównaniu ze styczniem o blisko 5 proc. i był nieco wyższy niż przed rokiem. Poważniejsze bowiem ograniczenie wytwórczości hutniczej i spadek wydobywcę węgla zostały z nadwyżką wynównane wzrostem w przemyśle przetwórczym.

Wywóz węgla doznał dość silnego osłabienia, natomiast zapotrzebowanie węgla na rynek krajowy pozostało wyższe niż przed rokiem. Po silnym wzroście w styczniu buty żelazne ograniczyły swą produkcję, choć zbyt wyrobów hutniczych, głównie dzięki wzrostowi eksportu — był w lutym większy. Stan zatrudnienia metalowego przemysłu przetwórczego, zwłaszcza w dziale artykułów budowlanych, wykazał już pewne zwiększenie ruchu sezonowego. Wzrosło

również zatrudnienie w przemyśle drzewnym. W przemyśle włókienniczym okres podulscji na sezon wiosenny — letni uatrakcyjowany jest normalnym zwiększeniem uruchomienia fabryk, zbyt towarów nie doznał jednak dotychczas większego nasilenia. Sezon produkcyjny we włókiennictwie przyczynił się do poprawy w niektórych działach przemysłu chemicznego i również w sprzedaży nawozów sztucznych początek sezonu zaznaczył się lekkim wzrostem obrotów.

Ogólny jednak stan obrotów handlowych nie wykazał większych zmian. W handlu z zagranicą nastąpił silniejszy spadek wywozu, co przy niezmiennym zwiększeniu przywozu spowodowało obniżenie się dodatniego salda bilansu handlowego.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych doszła do najwyższego poziomu w połowie lutego, utrzymując się w następnych tygodniach bez większych zmian.

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH. Jak wynika z ostatnich zestawień Głównego Urzędu Statystycznego, praca Polskich Kolei Państwowych w lutym m. b. wykazała się liczbą 10.844 wagonów 15-tonnowych przeciętnie dziennie. W kraju ludowa- no przeciętnie dziennie 9.616 wagonów, w o- bębie w m. Gdańska 123 wagony, od kolei zagranicznych przyjmowano 139 wagonów wreszcie tranzytem przez Polskę szło prze- ciętnie dziennie 966 wagonów.

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA.

Pszensica czerwona jara szkl. 775 g-ł 17.00 —17.50, Pszenica jednolita 742 g-ł 17—17.50. Pszenica zbierana 731 g-ł 16.00—16.50, żyto I st. 700 g-ł 12.75—13.00, żyto II st. 687 g-ł 12.50—12.75, Owies I st. (mieszany) 497 g-ł 15.00—16.00, Owies II st. (lekkie zadeszono) 438 g-ł 15.50—16.00, Owies III st. (zadeszono) 468 g-ł 13.50—14.00, Jęczmień browar- ny 639 g-ł 18.00—18.50, Jęczmień 678-673 g-ł 16.50—17.00, Jęczmień 649 g-ł 15.50—16.00, Je- zemień 620,5 g-ł 15.00—15.50, Ziemniaki ja- dalne 3.50 — 4.00, Mąka pszenna gat. I-B 0—45% 30.00—35.00, Mąka pszenna gat. I-C 0—55% 28.00—30.00, Mąka pszenna gat. I-D 0—60% 26.00—28.00, Mąka pszenna gat. II-F 20—65% 22.00—24.00, Mąka pszenna gat. II-A 65—70% 14.00—15.00, Mąka żytnia I gat. 0—55% 21.00 — 25.00, Mąka żytnia I gat. 0—65% 21.00—22.00, Mąka żytnia II gat. 15.00—16.00, Mąka żytnia razowa 16.00—17.00, Mąka żytnia posłednia 13.00—14.00.

KRONIKA OLKUSZA

„ORZEŁ” — Rewolucja śmiechu i Ta- jemnie salonu piękności.

× ZABYTOKOWY KOŚCIÓŁ W IMBRAMOWICACH. Wojewódzki urząd w Kiel- cach (oddz. sztuki) uznał kościół paraf. p. w. św. Benedykta w Imbramowicach za podlegający ochronie prawa muze- zjowego i umieszczenie kościelnych. Budowa kościoła murowana, wzniesiona jest z po- czątkiem XVII w. w stylu baroka.

Z MIECHOWSKIEGO

× GROZNY POŻAR W PRZYSIECIE. Z niestwierdzonej przyczyny powstał onegdaj groźny pożar we wsi Przysieka, gm. Ko- złów. Pastwą ognia padły: zabudowania gospodarcze Wincentego Kowala, stodoła i chlewy Tomasza Żynka, dom Altera Penczya, stodoła i szopy Wincentego Ka- chanza i Izidora Pluty. Straty znaczne.

× SŁUŻĄCA Z TARNOWA. Przed 15- godniem Julja Pióhno, mieszkanka W- winiech, przejęła do służby dziewczyn- nę, podającą się za Helenę Wiśniewską z Tarnowa. Po kilku dniach służby go- spodni powróciwszy po kilkugodzinnej nieobecności do domu, nie zastała już dziewczyny oraz swoich sukien, bucików, śmiegowców i t.d. oraz złotego pierścienika, które rzekoma Wiśniewska skradła.

LAMENT PORTUGALSKICH PLACZEK.

Portugalia jest jedynym krajem na zach- dzie Europy, gdzie dotychczas zachowała się starożytna instytucja placzek, które sto- sownie do otrzymanej zapłaty „gorzko” opła- czały zgon tej czy innej osoby. Obecnie u- gwa zabrania wykonywania tego „zawodu”. Oddat placzkom nie wolno będzie na- wiać domów żałoby, ani podać za o- zakiem pogrzebowym. Wprawdzie to placzki portugalskie w prawdziwą rozpacz. Tym ra- zem czy ich są naprawdę szczere.

Problem telewizji już rozwiązany

Wywiad z dyrektorem technicznym Polskiego Radja

Przenoszenie obrazów ma odległość za pośrednictwem fal radiowych i odbieranie tych obrazów w domu, jest zagadnieniem od dawna już teoretycznie rozwiązaniem, dopiero jednak teraz udało się wprowadzić pomysł w życie. W związku z zainteresowaniem, jakie wzbudziła sprawa telewizji w Polsce, zwróciliśmy się do wydziału do dyrektora technicznego Polskiego Radja inż. Hellera, który po powrocie z Genewy ma bezpośrednie doświadczenia z pionierskiej roli, informację o obecnym stanie telewizji na Zachodzie Europy.

— Praktyczne zastosowanie telewizji — mówi dyrektor Heller — uważać należy za rozwiązane. Stało się to dzięki stworzeniu specjalnej komisji angielskiej, która od kilku lat problem ten badała, wykonanie zaś jego praktyczne pomogła radjofonji angielskiej. Anglikom nie jest tego celu będą gotowi z telewizją. Telewizja przekazywać będzie zarówno obraz bezpośrednio z życia, jak i obrazy filmowe.

— Czy telewizja jest zasadniczo związana z radjofonją?

— Zawsze i tylko z radjofonją. Obrazem telewizyjnym towarzyszyć będzie dźwięk i odwrotnie.

— Czy synchronizacja dźwięku z obrazem jest rzeczą trudną? Dyrektor Heller odpowiedział na to:

— To są już tylko drobiazgi. Telewizja miała do pokonania inne, daleko poważniejsze trudności. Dotychczas nie można było osiągnąć dostatecznej ostrości przekazywania obrazów, które powstałyby w ten sam sposób, jak widzimy światło w gazecie. Obraz telewizyjny, jak i filmowy, składa się z dużej ilości punktów jasnych i ciemnych.

— Przypuszczam panu dyrektorze, że udało się uzyskać bardziej szczegółowe wyjaśnienie tego trudnego problemu.

— Służę panu chętnie. Obraz telewizyjny zmienia się mniej więcej 25 razy na sekundę. Ponieważ każdy obraz składa się z dużej ilości punktów, zmiany tych punktów dochodzą do liczby pół miliona na sekundę. Aby więc w ciągu jednej dwudziestą piątą sekundy natysiąc promieniami świetlnymi obraz składować się z największych szczegółów, trzeba pracować na fali, która ma około 10 milionów długości na sekundę. W tym wypadku będzie to fala 3-metrowa, czyli, że telewizja używać będzie ultrafioletu i fal radiowych. Naturalnie, zasięg, który jest także zależny od wysokości wieży

antenowej, nie może być daleki i niekiedy będą przez trzy lata funkcjonowały bez zmian. Tymczasem odbywać się będzie praca nad dalszym udoskonaleniem telewizji. Nie mogą być pierwsi — kończy dyrektor Heller — zaczekamy, aż wynalazek dojrzeje i wprowadzimy go już w formę doskonałej.

— Oczywiście. W Anglii np. będzie około 30 stacji, częściowo przekazywających, połączonych ze sobą kablem. Nie ulega wątpliwości, że telewizja obwiera przed współczesnym człowiekiem szereg możliwości, o których się jeszcze nawet nie śmie marzyć. Zapewne w przyszłości będziemy rozmawiali bez żadnych ograniczeń z całą kugą ziemską.

— Narazie jednak...

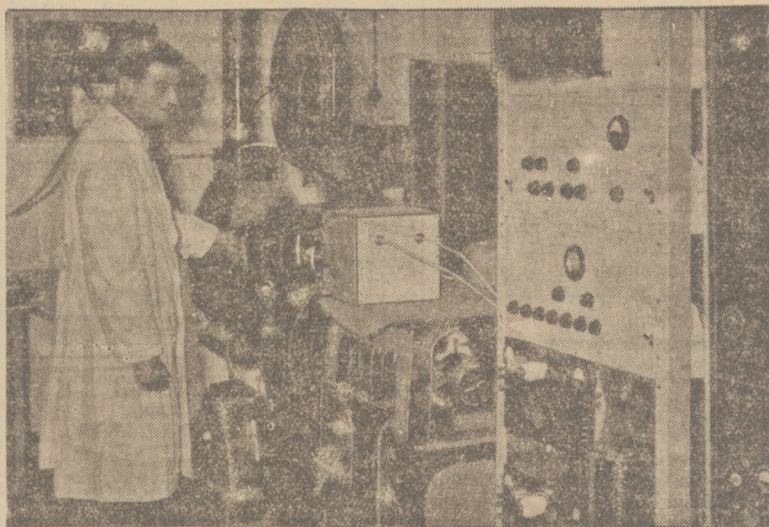
— Telewizja będzie odbiwała narażenie rolę domowego kinematografu.

— Czy w Polsce nie myśli się o wprowadzeniu telewizji?

— Nie mamy na to odpowiednich środków i musimy czekać na praktyczne rezultaty. Prawdopodobnie Anglija zagwarantuje swoim pierwszym teleabonentom, że za aparaty odbiorcze, które obecnie

NIEMCY WPROWADZAJĄ TELEWIZJĘ

Aby się nie dać wyprowadzić Anglikom, radjofonia niemiecka, która już dłuższego czasu prowadziła systematyczne badania nad telewizją, rozpoczęła od 14 bm. nadawanie obrazów telewizyjnych z krótkofalowej stacji nadawczej w Witzleben pod Berlinem. Nadawane będą filmy dźwiękowe i obrazy chwytane bezpośrednio z życia. Zasięg stacji telewizyjnej niemieckiej wynosi około 50 kilometrów, przezem odbiorcami jej programów będą narażenie tylko nieliczne osoby, gdyż odbiorników telewizyjnych niema jeszcze w Hamburgu.

NADAWCZA STACJA TELEWIZYJNA

W Berlinie zbudowano taką stację, która podjęła regularne nadawanie programów telewizyjnych.

Transmisja „Fausta” Gounoda ze Scali medjolańskiej

Transmisja z Scali zawsze z niecierpliwością i utęsknieniem oczekiwania przyniesie nam tym razem, t. zn. dn. 6 kwietnia o godz. 21 — dobrane wszystkim znane, przez wszystkich często — przynajmniej w najładniejszych i najmelodyjniejszych częściach, wyspiewaną operę „Faust” Gounoda. Bo też Gounod zrobił z filozoficznego dzieła Goethego przyjemną dla ucha, przebogata w inwencję melodyjną sztukę, która z „prawdziwym” Faustem niema już nic, oprócz części fabuły wspólnego. To też Niemcy nie chcą wcale uznać, że jest to „Faust”, i nazywają ją operę tę „Margaret”, „Maid gonimą”.

Rozmaitość podejścia do materiału jest ogromnie znamienne. Tak, jak z niewyczerpanych źródeł samego dzieła Goethego czerpać można na wszystkie tematy i przy każdej sposobności niezliczoną ilość aforyzmów i cytat, tak samo można muzycznie opracowywać najrozmaitsze jego części. Jeszcze za życia Goethego pociągł Faust najrozmaitszych kompozytorów. Dziwnym zbiegiem okoliczności pierwszym muzykiem, który podjął próbę ubranienia dzieła w szatę muzyczną był... Polak, książę Artur Henryk Radziwiłł. Osobyty znajomy Goethego i gorący jego wielbiciel, trzydziści lat pracował nad operą według „Fausta”. Dla romantyków, szczególnie dla Niemców, był „Faust” przedmiotem największego zainteresowania. Współnośta ducha tak typowo niemieckiego, jakim jest duch „Fausta” i duch romantyzmu niemieckiego, problematyka filozoficzno — religijno — ogólnoludzka, szczególnie odpowiadająca ich psychice, a wreszcie i zewnętrzne środowi-

sko — a więc fantastyczne krajobrazy, średniowieczne komnaty i t. p., wszystko to razem zaprzętało umysły kompozytorów szczególnie intensywnie. Benioz, Liszt i Wagner, Spohr i Schumann komponują „Fausta” i to głównie od strony filozoficznej dzieła. Busini — Włoch, ale przesiąknięty kulturą niemiecką, tworzy własnego Fausta według średniowiecznych podań. Inny Włoch — Boito — dwa razy przerabia swą operę, musi ją coraz bardziej uprzystępniać, coraz więcej elementu refleksyjnego odrzucać. Przeważnie wszystkie te próby nie udają się. Bo też „Faust” nie nadaje się na operę, a nawet wystawioną w swej oryginalnej, dramatycznej postaci, nie może utrzymać się, szczególnie zaś część II, na najlepszych nawet scenach świata. Francuz Gounod w specyficznie francuski sposób podszedł do tematu. Strona filozoficzna i fantastyczna dzieła odpadła, a została tylko uroczą fabuła o nieszożeliwej Margaret. Wszystkie sceny, które nadawały się do operowego, wdzięcznego opracowania ujął Gounod po mistrzowsku. Czy to będzie scena Margaret z klejnotami, czy jej modlitwa w kościele, czy śmierć Walentego, czy scena w winiarni Auerbacha, czy którakolwiek inna, wszędzie przelewają się ozarujące melodye, zawsze świeże i urocze arje, bezpośrednio i bogate orkiestralne fragmenty. Usłyszeć tak idylliczny znany utwór w najidealniejszej formie, jakie można sobie wyobrazić, wykonaniu, bo w wykonaniu śpiewaków i orkiestry opery medjolańskiej — to rozkosz szczególna. A więc słuchajmy dn. 6 o godz. 21

Jak uzyskać

ULGOWY ABONAMENT RADJOWY?

Najpierw trzeba pójść do swej gminy, która wyda zaświadczenie na prawo korzystania z ulgowego, jednolitego abonamentu radiowego. Za takie zaświadczenie gmina winna pobrać najwyżej 10 groszy.

Z zaświadczeniem gminy idzie się do najbliższego urzędu pocztowego, lub agencji pocztowej. Tu składa się owo zaświadczenie, opłaca się 30 groszy kosztów rejestracyjnych i otrzymuje się upoważnienie do korzystania z radjo. W tym samym urzędzie pocztowym lub agencji pocztowej opłaca się abonament radiowy w wysokości 1 zł. miesięcznie.

Pamiętajcie przechowywać u siebie pokwitowania na opłacony abonament, jak również upoważnienie do poczy korzystania z radja!

Abonament radiowy można także wpłacać na kwartał, pół roku, lub cały rok z góry, przez co unikniemy straty czasu i konieczności chodzenia co miesiąc do urzędu lub agencji pocztowej.

PROGRAM RADJOWY

NIEDZIELNA MUZYKA LEKKA W RADJO

Popularny i lubiany zespół rewiolierów kobiecych „Te 4” wystąpi przed mikrofonem warszawskim w dniu 31 bm. (niedziela) o godzinie 18.00 z programem mowych i dawnych piosenek. W koncercie da się również usłyszeć Jan Żyński, który odegra kilka utworów fortepianowych oraz Theo, który wykona melodie na instrumencie własnego pomysłu.

O godz. 20.15 usłyszą radiosłuchacze duet wokálny o charakterze lekkim w wykonaniu Andrzeja Boguckiego i Stefana Sasa. Resztę programu wypełni popołudniowy program orkiestry Polskiego Radja pod dyrekcją Stanisława Nawrota.

PALIĆ CZY NIE PALIĆ?

Palacze i nie palący — są to dwa wrogi obozy, zwalniające się zaciekle. Nie ulega jednakże wątpliwości, że może na tym terenie dojść do jakiegoś kompromisu. Palacze muszą zrezygnować z wielu niemiłych przyzwyczajęń, jak: narażenie niedopałków popiołów gdzie się da, palenie w niedopowielnych chwilach, itp. Niepalący wiedzą, że przestaną narazem na dymnawym dym z papierosa, na nieopamiętanie nalogowych palaczy. Kulturolnie porozumienie wyjedzie na dobre jednej i drugiej stronie. Odczyt na ten temat wygłosi przed mikrofonem warszawskim w dniu 31 bm. (niedziela) o godz. 17.50 p. Romana Dąlbrowa.

SOBOTA, 30 MARCA 1935 R.

6.30 Audycja popołudnia, 7.30 Wskazówki praktyczne, 8.00 Audycja dla młot, 11.57 Sygnał czasu, 12.00 Hejnal, 12.03 Wiadomości meteorologiczne, 12.05 Koncert zespołu salomowego Alfreda Ginzburga, 12.50 Chwilka dla kobiet, 13.00 Utwory na viola da gamba w wyk. Ferdynanda Macalika. Przy fortepianie Mellamja Sacowiczowa, 13.25 Wiecec piosenek w wyk. chóru Stow. kolejarzy Śląskich, 13.45 „Nasz bandel morski”, 13.55 Życie artystyczne i kulturalne Śląska, 14.45 Muzyka lekka i taneczna (płyty), 15.30 Recytacja prozy, 15.45 Koncert popularny w wyk. Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimilskiego z udziałem zespołu solistów szkoły śpiewu Margot Kauffa, 16.30 „Skrytka techniczna”, 16.45 Piosenki w wyk. Stanisława Złazca, 17.00 „Bzemy — miasto nad stawem” — wygl. Józef Słowicki, 17.10 Najnowsze nagrania na płytach, 17.50 Pogadanka Brunona Winawera, 18.00 Teatr Wyobraźni nadaje dla dzieci słuchowisko: „Podróż na wielorybie” — Elżbieta Keltuzińska, 18.30 Skrytka Cioi Heli dla dzieci, 18.45 Po jednym lacon (płyty), 19.15 „Spór o gwiazdę słaską w XIX w.” — wygl. mgr. Paw. i Musiol, 19.25 Wiadomości sportowe, 19.35 Utwory na skrzypce w wyk. Józefa Stefana (Tomu), 19.50 Feljton aktualny, 20.00 „Micro-Music-Excentric” — audycja amerykańska w oprac. A. Jolfa Fleischer, 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce, 21.00 Koncert symf. w wyk. ork. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga, 22.00 Koncert reklamowy, 22.15 „W 100-letnie rocznicę urodzin Maurycego Jokaya” — szkic literacki — wygl. dr. Jerzy Pogonowski, 22.30 Kulka Wileńska, 23.05 Muzyka.

Duet z samym sobą

W jednym z teatrzyków paryskich występuje fenomenalny śpiewak, Marc Fidon, który śpiewa dwoma głosami. Każdy wieczór bawi on publiczność odśpiewaniem duetu z samym sobą, śpiewając jedną strofkę niezłym tenorem a drugą wspaniałym barytonem. Przejście z jednej skali głosu w drugą, jest u śpiewaka tak bezpośrednie, że przez długi czas publiczność podejrzewała go o mistyfikację. Niezwykle charakterystyczną dyspozycją strun głosowych u śpiewaka zainteresowali się uczeni, którzy przeprowadzają z nim różne doświadczenia.

Pamiętaj o Funduszu Obrony Morskiej.

Czy wiecie że...

— W Portugalii istnieje prywatna stacja nadawcza, która nadaje codziennie program radiowy od godz. 20.30 do 1 po północy z mocą 5 kw.

— Radjofonia szkolna w Finlandii, wprowadzona w jesieni ub. r. nadaje dwa razy tygodniowo programy dla młodzieży szkolnej. Korzysta z nich regularnie 900 szkół o 60,000 uczniów.

— Tegoroczna wielka wystawa radiowa w „Olimpij” w Londynie, która trwać będzie od 14 do 24 sierpnia, odbędzie się będzie równocześnie z wystawą radiową w Berlinie, zapowiadającą na czas od 16 do 25 sierpnia.

— W Rumunii kończą budowę silnej stacji nadawczej w Braszowie, która nadawać będzie swe programy z siłą 150 kw. na falii wędznej z długofalową stacją holenderską (1135 m.).

— Po godz. 23 radiosłuchacze mają obecnie możliwość słuchania próbnych nadawań stacji szwedzkiej w Motall, która w tych dniach zwiększa moc z 30 kw. na 150 kw.

— W odległości 7 mil angielskich od Jozolimy buduje się obecnie 20-kilowatowa stacja nadawcza dla Palestyny. Część montażu przybyła już z Anglii, stacja więc prawdopodobnie w lecie obecnego roku zacznie działać.

— Od 1 stycznia bieżącego roku radjo niemieckiemu przybyło około pół miliona nowych słuchaczy.

— Obie niemieckie radiostacje Huisen i Huisen zmieniają wzajemnie z dniem 1 kwietnia swe fale, względnie ściślej — swe nazwy. Huisen będzie teraz nadawać na falie 501 m., a Huisen na falie 1875 m. Nowy kierunek dla słuchaczy, którzy mają odbiorniki z wypisanymi nazwami stacji.

— Radio japońskie, które pod względem programu różni się od europejskich, nadaje trzy razy dziennie gimnastyczne i posada ni mniej niż więcej tylko 59,299,568 ćwiczących słuchaczy, którzy przez całe lato gimnastykowali się codziennie na placach publicznych, obok szkół i świątyni.

— W Kanadzie buduje się obecnie dwie nowoczesne stacje nadawcze: w Montrealu i w Windsor, Ont.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZ. STEFAN ARNOLD. — Druk „KURJERA ZACHODNIEGO” W SOBÓWCU, PIŁSUDSKIEGO 4. — REDAKTOR ODP. HENRYK SIATKO.